

Ellun Kanat

Rytmihäiriöbarometri 2020

Tutkimus toteutettu seuraavasti

- 18-79 –vuotiaat suomalaiset
- Aineisto edustaa manner-suomalaisia (ei sisällä Ahvenanmaata)

1.111

- vastausta
- Tutkimus toteutettiin Kantar TNS:n paneelissa, jossa on n. 40.000 vastaajaa käytettäväksi erilaisia suomalaisia edustavia tutkimusotantoja varten
- Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta +- 3,0 %-yksikköä 50% tulostasolla

- Kysely toteutettiin 7. - 13.2. 2020 välisenä aikana
- Kysely toteutettu kuukautta ennen kuin Suomeen julistettiin poikkeusolot koronaviruksen vuoksi ja otettiin käyttöön kansalaisten vapauksia rajoittavia toimia.
- Tutkimusaineisto on oikaistu väestötietojen mukaan

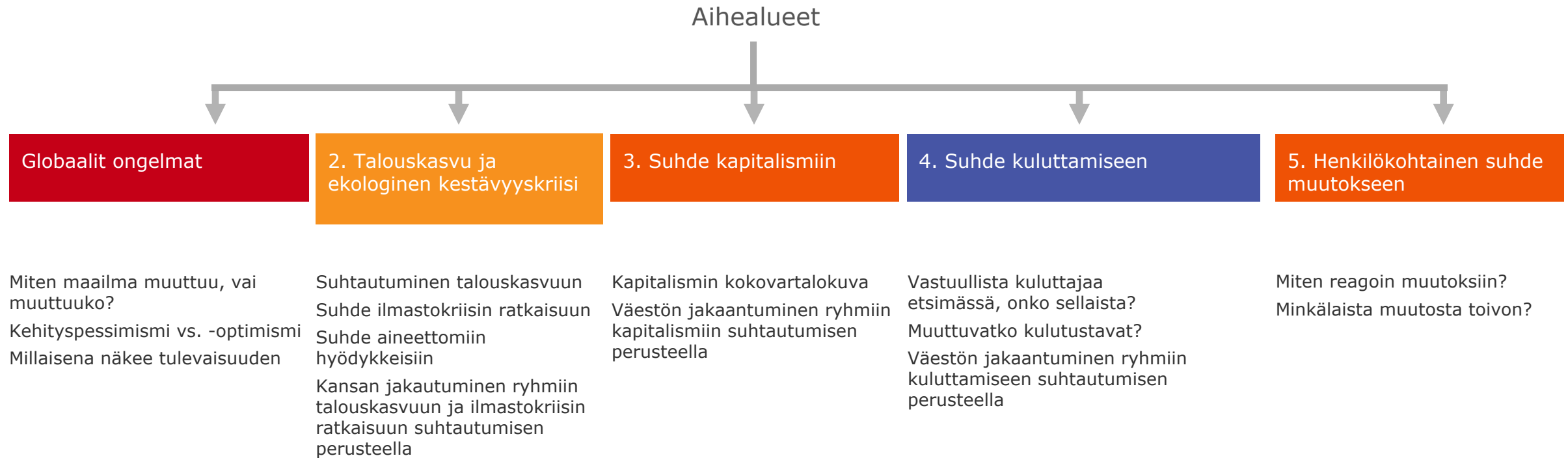
- Tutkimuskysymykset erillisellä lomakkeella
- Tutkimus sisälsi myös avoimia kysymyksiä
- Kysymysten suunnittelu tammikuussa 2020

- Power Point-Raportti tuloksista kaikkien vastaajien tasolla ja keskeisistä taustatiedoista
- Kaksi laajempaa kirjallista erillisraporttia kapitalismista ja kuluttamisesta
- Tarkemmat taustamuuttujien mukaiset tulokset excel-tiedostossa
- Avoimet vastaukset excel-tiedostossa

Tutkimuksen tavoite ja sisältö

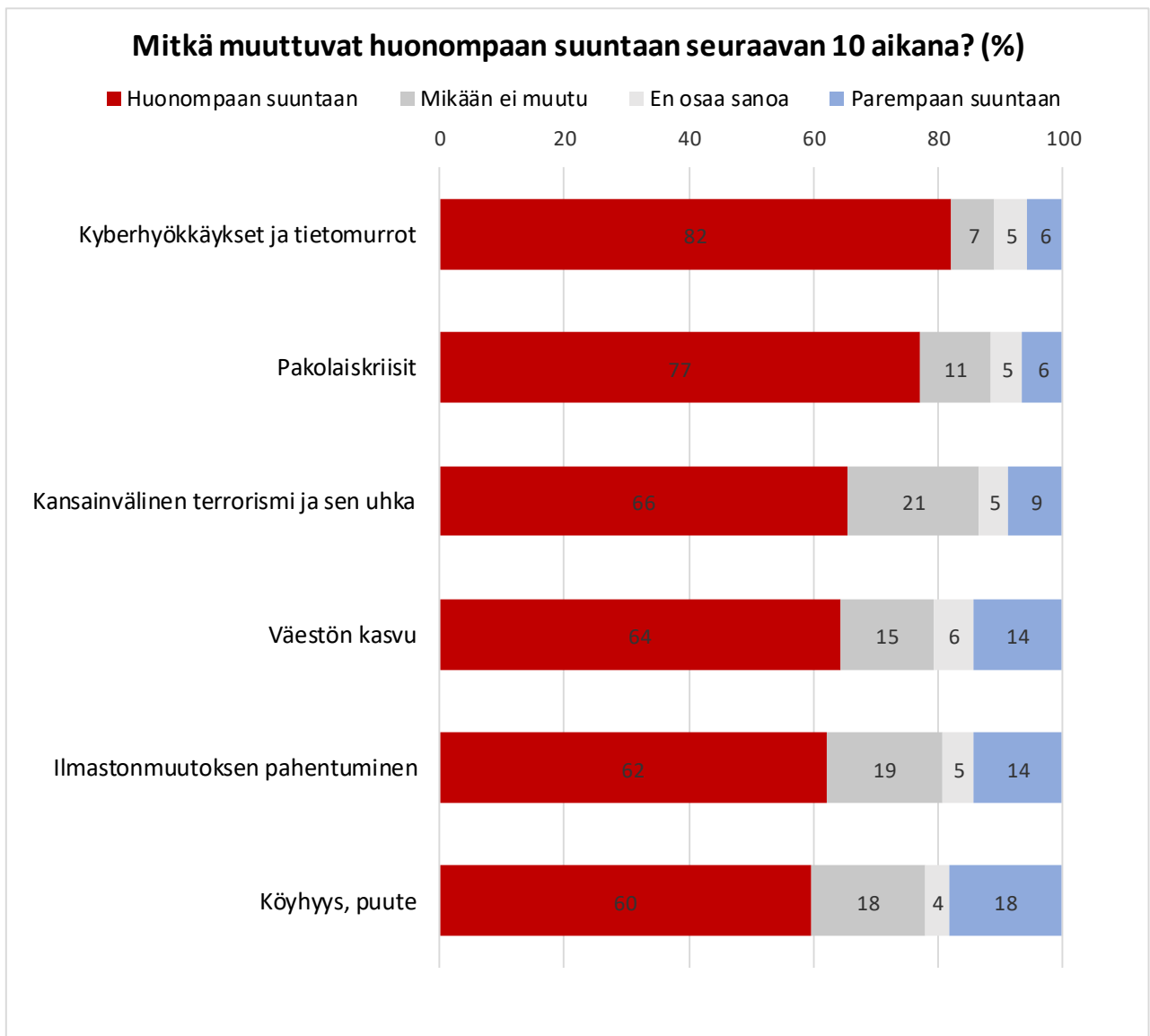
Rytmihäiriöbarometrissä on selvitetty kansalaisten suhtautumista maailman muutokseen, talouskasvuun, yritysten vastuullisuuteen, kapitalismin tulevaisuuteen ja kulutustottumuksiin. Tarkoituksena on ollut luoda työkalu, jonka avulla on myös jatkossa mahdollista seurata arvojen ja asenteiden muutosta.

Globaalit ongelmat

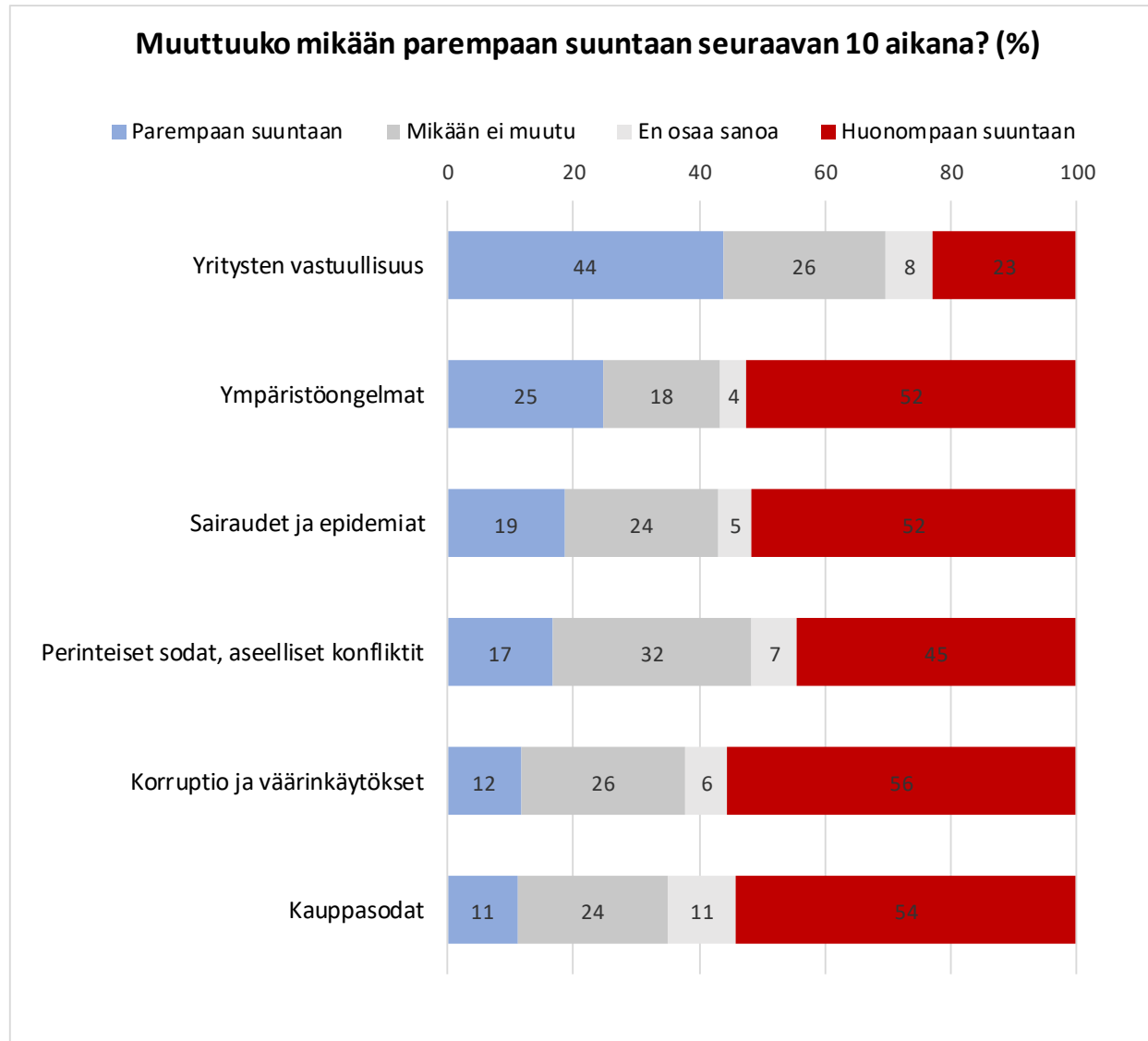
Globaalit ongelmat

Kyberhyökkäykset, pakolaiskriisit, terrorismi koettiin merkittävimiksi uhkatekijöiksi helmikuussa 2020 ennen koronaepidemian puhkeamista.

Kokonaisuudessaan kansalaisten näkemykset maailman tulevaisuudesta olivat varsin synkkiä.

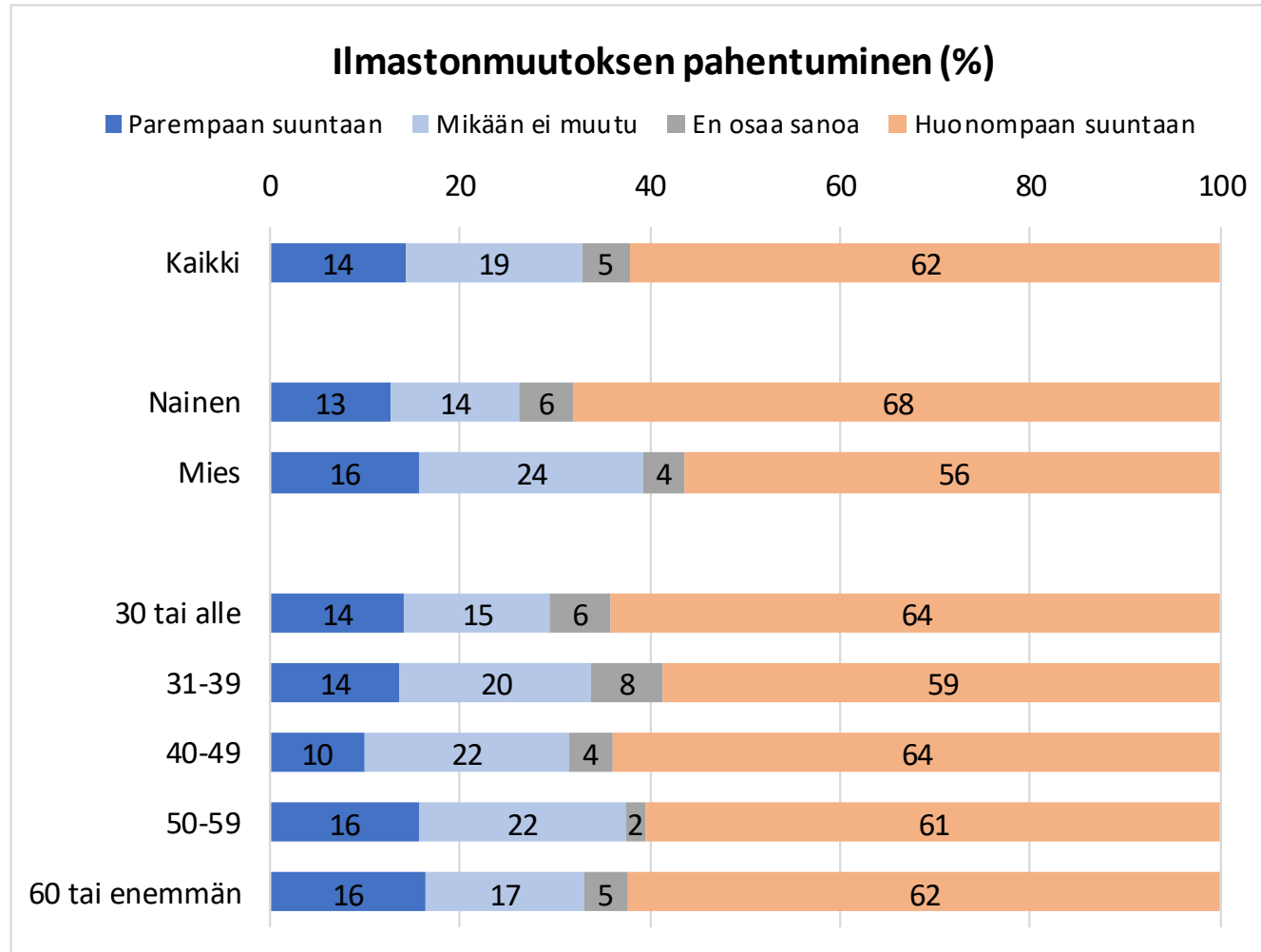
Globaalit ongelmat

Kansalaiset uskoivat yritysten vastuullisuuden kehittyvän parempaan suuntaan.

Epidemiat eivät helmikuussa 2020 kuuluneet kaikkein suurimpien uhkatekijöiden joukkoon.

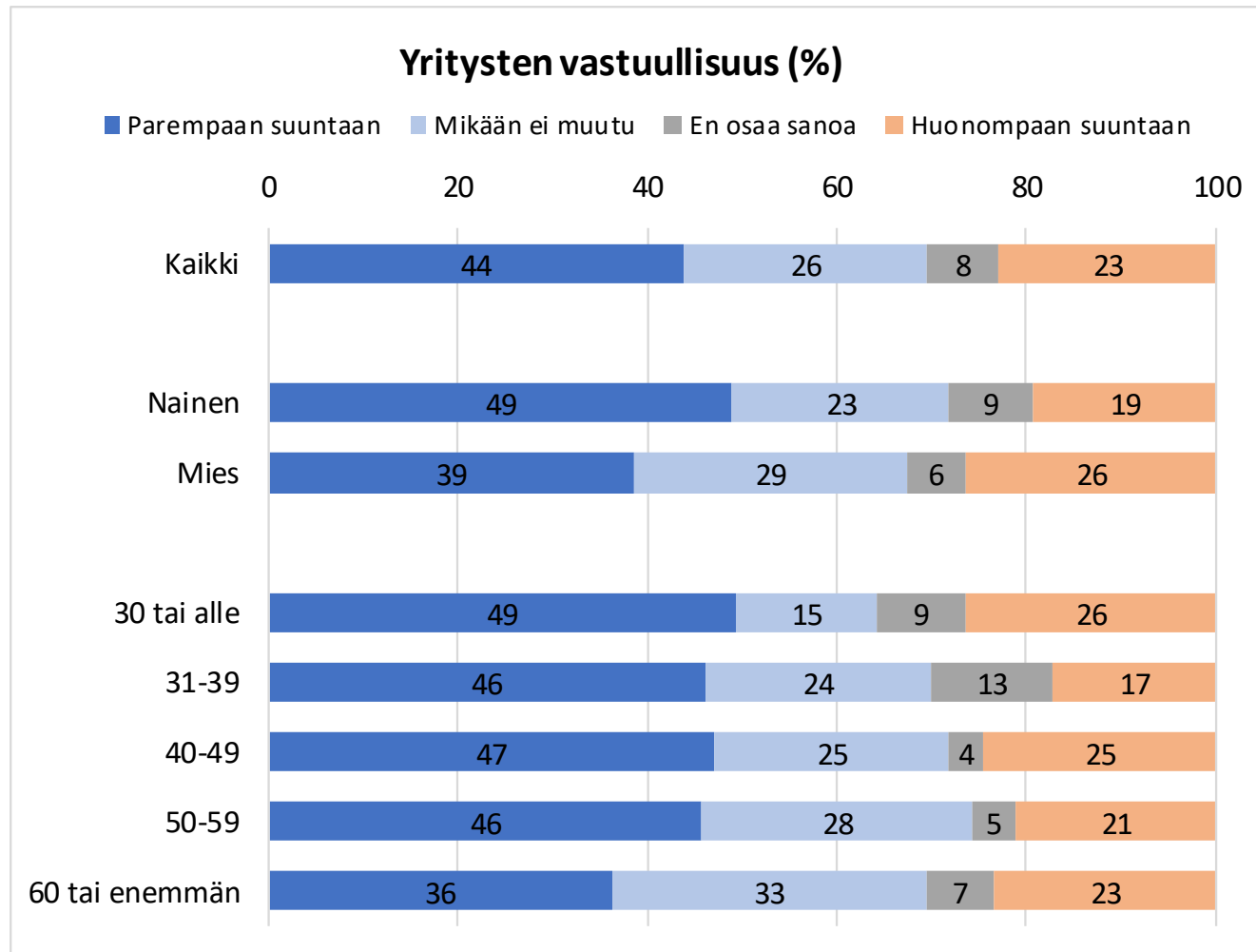
Globaalit ongelmat

Enemmistö uskoo ilmaston muutoksen kehittyvän vastaisuudessa vielä nykyistä huonompaan suuntaan.

Eri ikäluokkien suhtautumisessa ei ole juurikaan eroja.

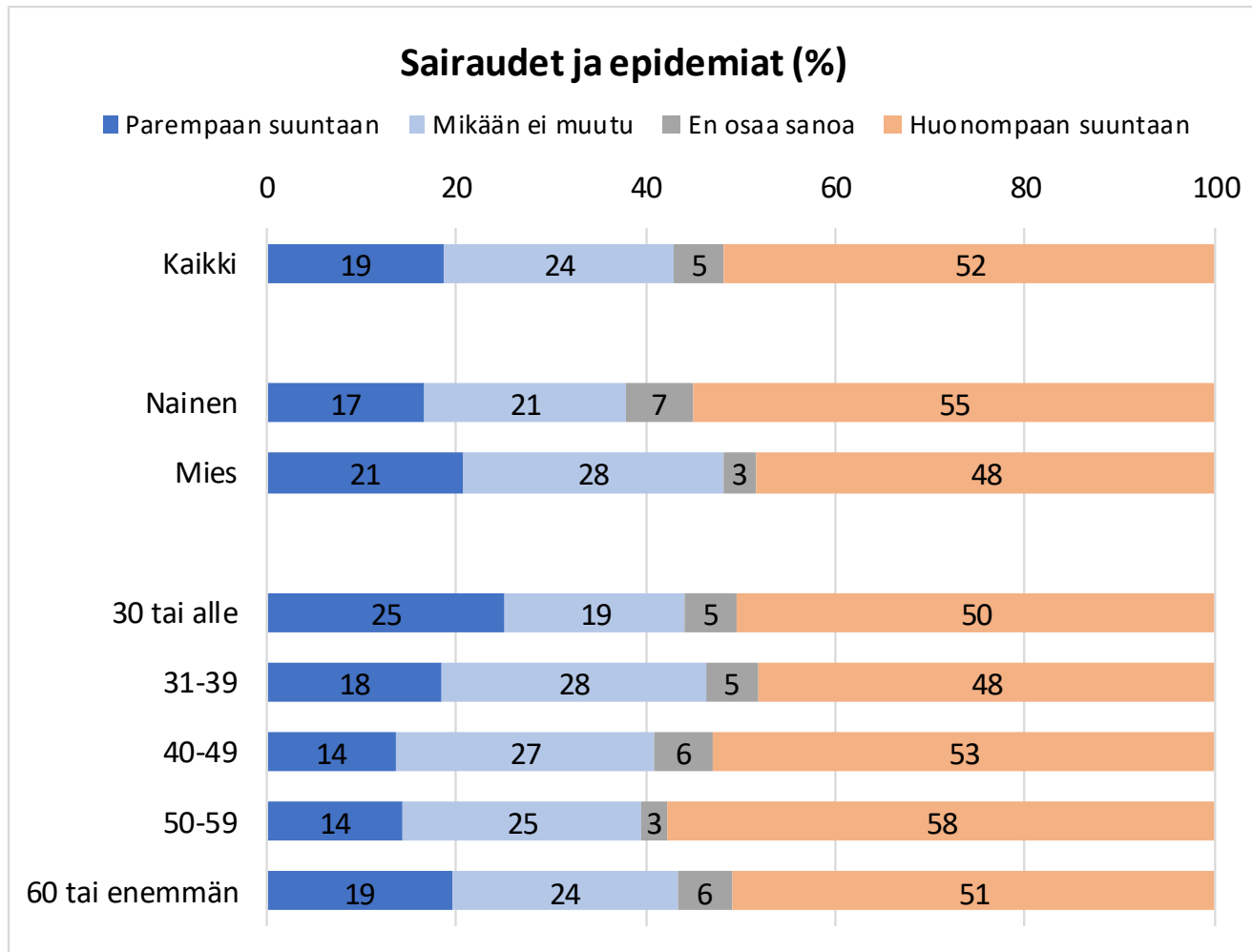
Globaalit ongelmat

Ainakin kaksi viidestä luottaa yritysten vastuullisuuden kehittyvän globaalisti parempaan suuntaan.

Nuoret luottavat yrityksiin tässä asiassa enemmän kuin ikääntyneet, naiset enemmän kuin miehet.

Globaalit ongelmat

Helmikuussa 2020 noin puolet väestöstä arvioi sairauksien ja epidemioiden lisääntyvän vastaisuudessa.

Nuorten keskuudessa ilmeni hieman keskimäärää enemmän toiveikkuutta.

Globaalit ongelmat: Keskeisiä havaintoja

Kansalaiset ovat vakuuttuneita siitä, että turvattomuus ja jännitteet maailmassa lisääntyvät.

Voimakkaimmin kasvavia ongelmia ovat kansalaisten mielestä kyberhyökkäykset, pakolaiskriisit, terrorismi ja väestön kasvu.

Sairauksien ja epidemioiden pahentuminen ei vielä helmikuussa 2020 kuulunut kaikkein keskeisimpien kasvavien uhkien joukkoon

Merkillepantavaa on kuitenkin se, että lähes kaikki asiat maailmassa muuttuvat kansalaisten mielestä vastaisuudessa huonompaan suuntaan.

Poikkeuksen säännöstä muodostaa yritysten vastuullisuus. Se on ainoa asia, jonka otaksutaan kehittyvän globaalisti tulevaisuudessa parempaan suuntaan

Etenkin nuoret (18-30-vuotiaat) luottivat yritysten vastuullisuuden kehittyvän suotuisampaan suuntaan.

Terrorismin ja korruption kehitys hermostuttaa ikääntyneitä enemmän kuin nuoria ihmisiä

Naiset ovat miehiä huolestuneempia ilmastonmuutoksesta, köyhyydestä, epidemioista kuin miehet. Väestön kasvu hirvittää miehiä.

Arvoliberaalit ovat asenteiltaan optimistisempia kuin arvokonservatiivit.

Muita toiveikkaammin maailman tulevaisuuteen suhtautuvat ylemmät toimihenkilöt, hyvin toimeentulevat eli yhteiskunnan hyväosaiset.

Tulevaisuus uhkakuvineen arveluttaa selvästi eniten niitä, jotka kokevat tulevansa heikoimmin toimeen, joutuvat taloudellisesti tinkimään miltei kaikesta.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

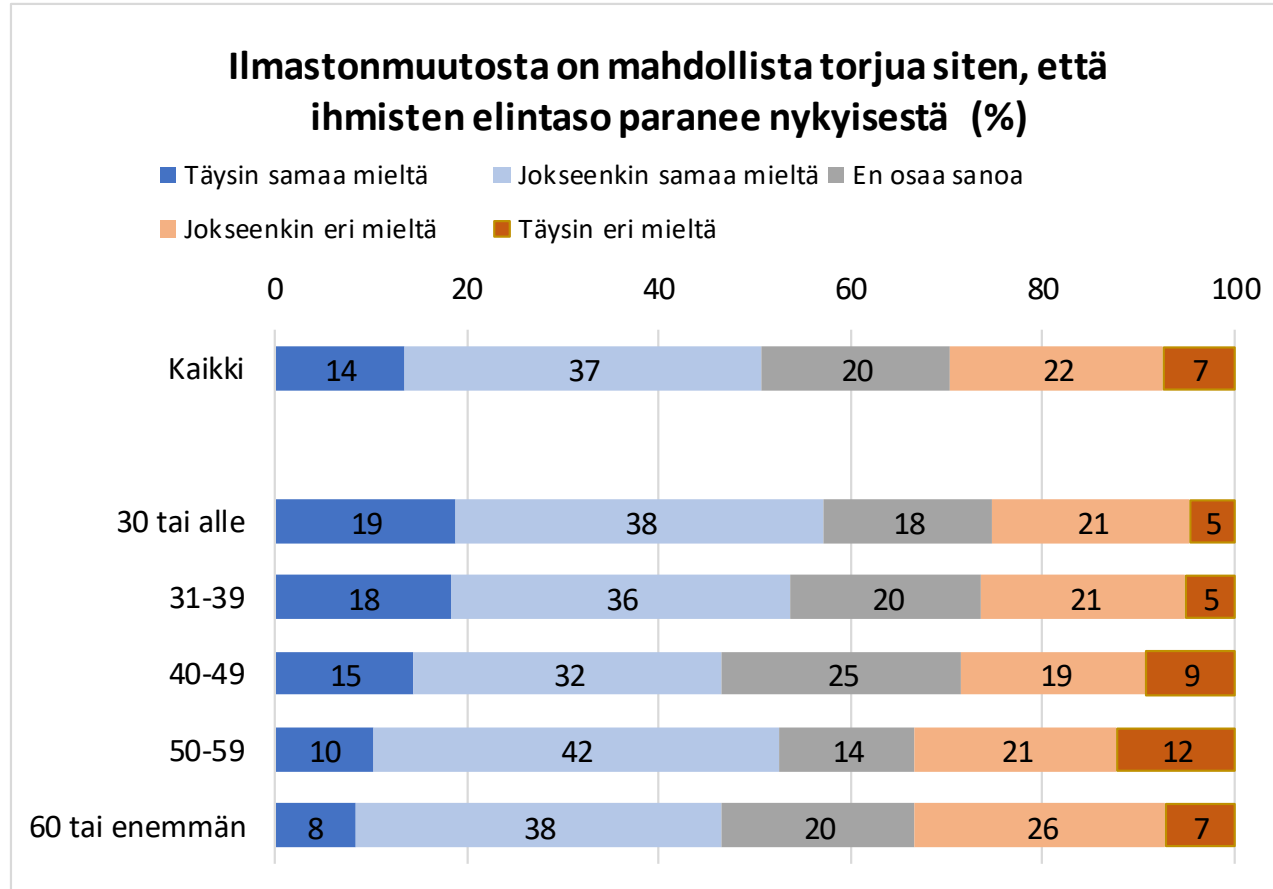

Ihmiset ovat huolissaan ilmastomuutoksesta.

Aineettomia hyödykkeitä ja palveluja kaivataan.

Taloukasvusta luopumista ei silti yleisesti pidetä hyvänä ratkaisuna.

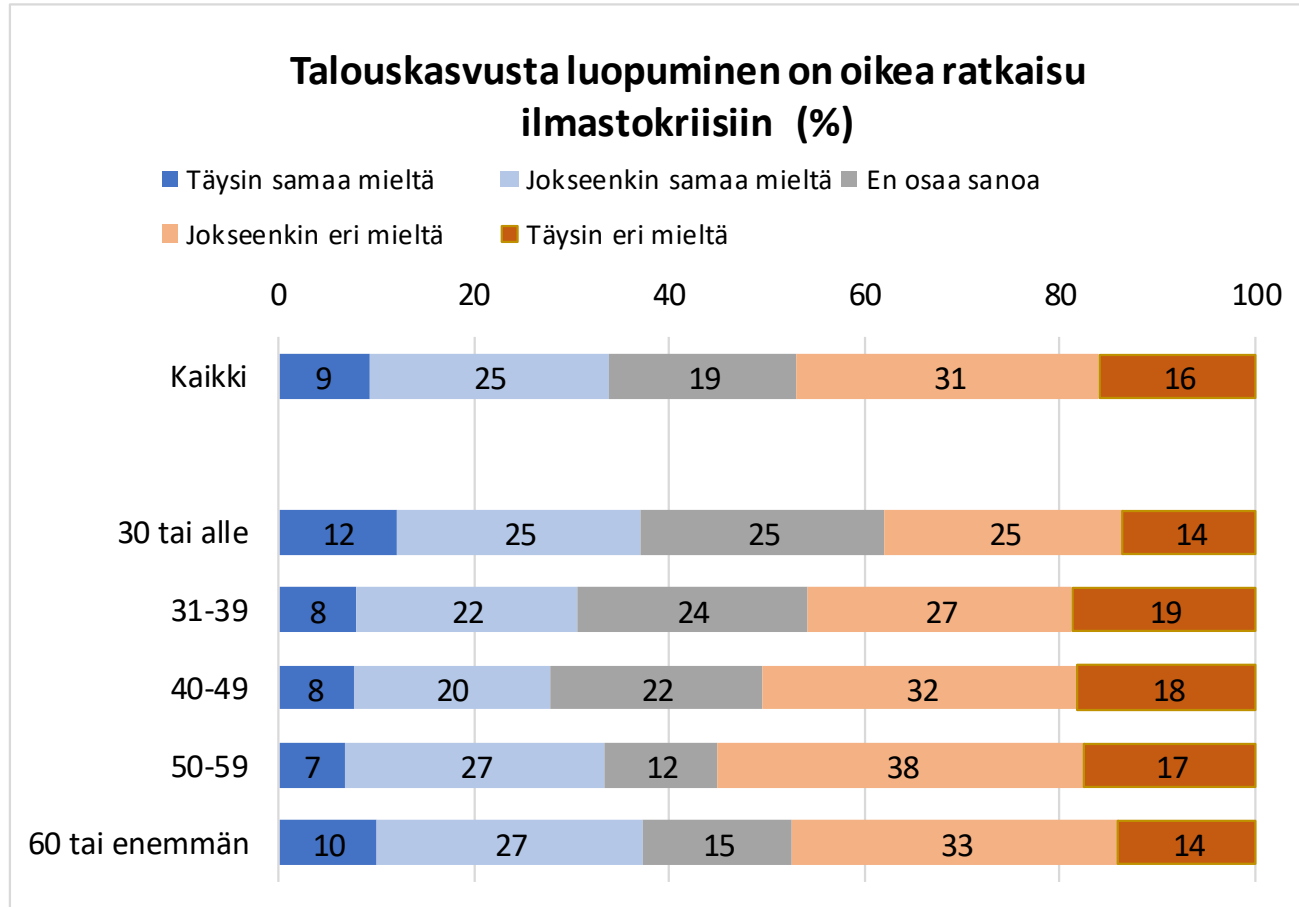
Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Enemmistö kaikissa ikäryhmissä uskoo, että ilmastonmuutoksen torjuminen ja elintason parantaminen on mahdollista samanaikaisesti.

Nuoret kuitenkin keskimäärää vakuuttuneempia, että ilmastokriisin torjunta ja elintason parantaminen on mahdollista yhteensovittaa.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

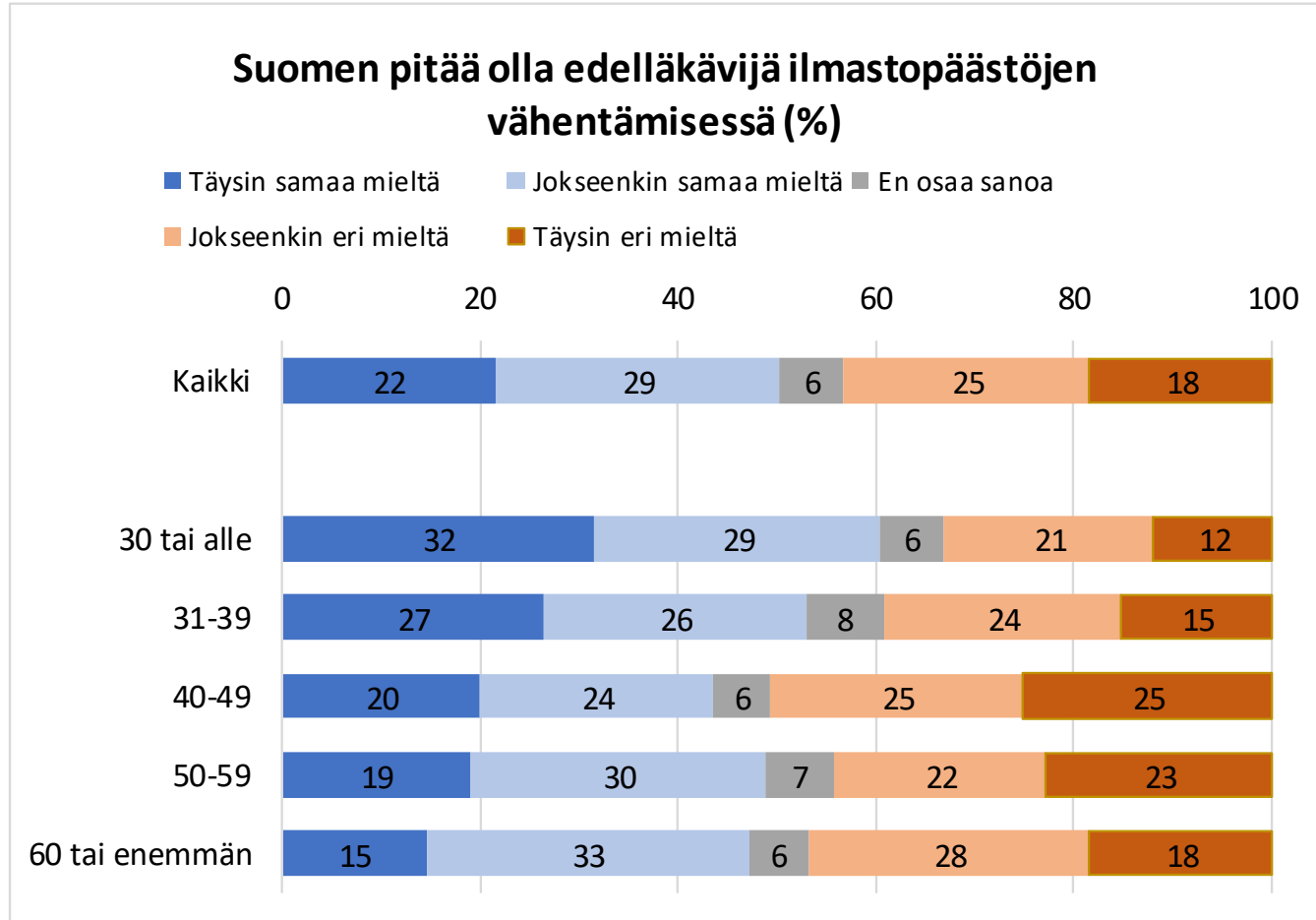

Suomalaiset jakaantuvat kahtia, kun kysytään näkemystä, onko taloukasvusta luopuminen oikea ratkaisu ilmastokriisiin.

Ikä erottelee näkemyksiä heikosti. Enemmistö keski-ikäisistä ja eläkeikään lähestyvistä torjuu taloukasvun horjuttamisen.

Nuorten näkemykset jakaantuvat kutakuinkin kahtia.

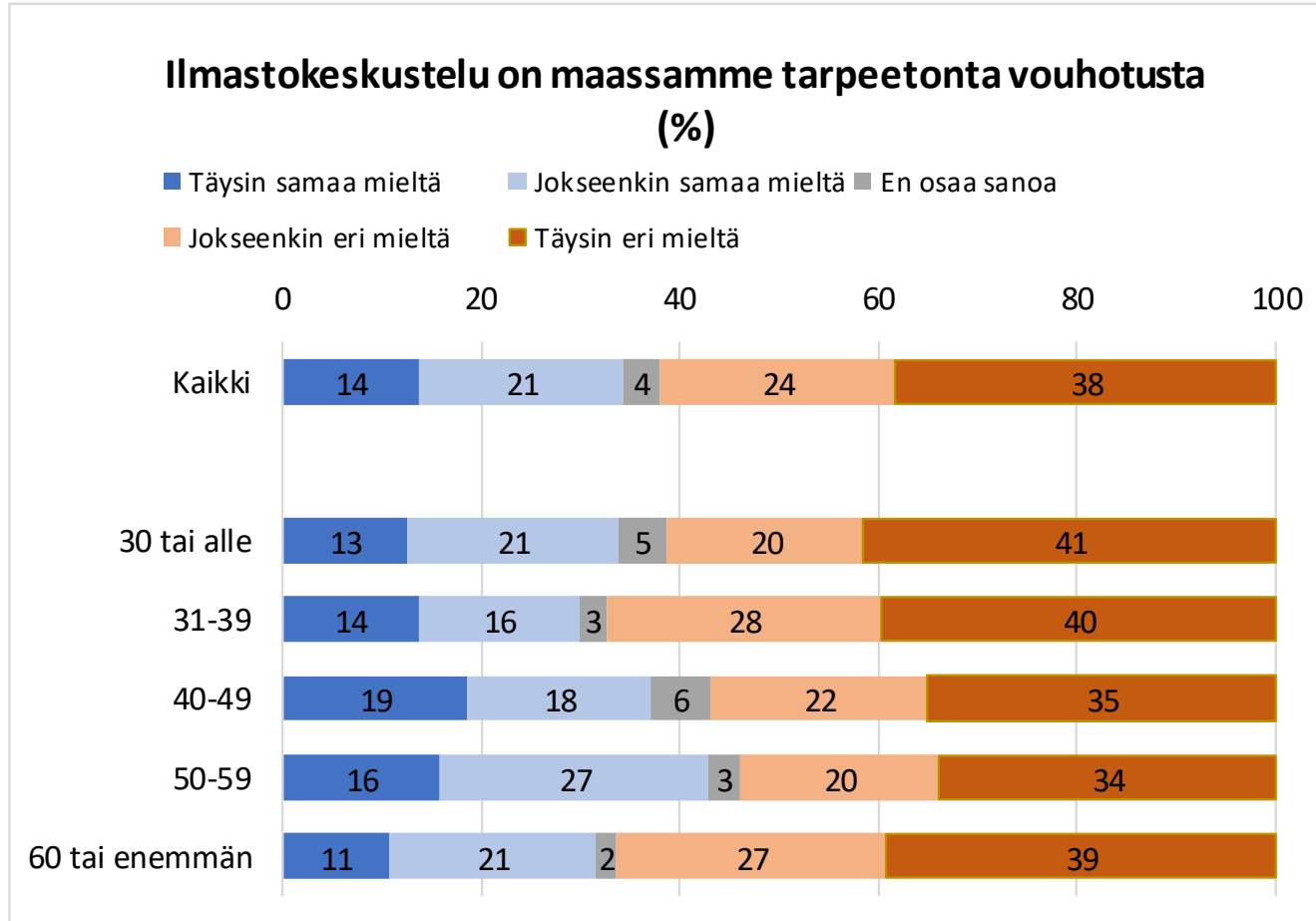
Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Kansalaiset jakaantuvat kutakuinkin kahtia suhtautumisessa siihen, miten Suomen pitää reagoida ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

Nuoret ovat hieman keskimäärää vakuuttuneempia, että Suomen tulisi olla tiennäyttjä ilmastoasioissa.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Reilu kolmannes väestöstä pitää maamme ilmastokeskustelua tarpeettomana vouhotuksena.

Eläkeikää lähestyvistä tälle kannalle asettuu enemmän kuin kaksi viidestä.

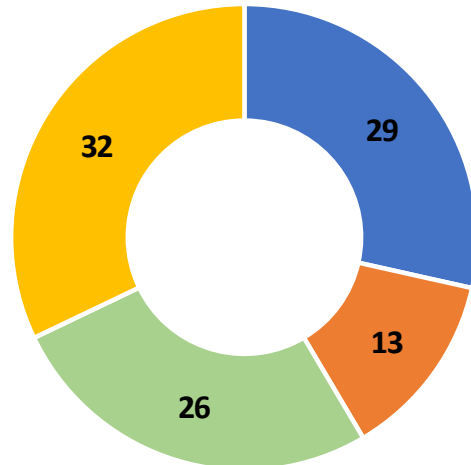
Nuorista kolmannes pitää ilmastokeskustelua turhana vouhotuksena.

Torjuvia kantoja ilmenee eniten 31-39- ja yli 60-vuotiaiden keskuudessa.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Väestön jakaantuminen ryhmiin taloukasvuun ja ilmastokriisiin suhtautumisen perusteella (klusterianalyysiin nojautuvien ryhmien koko väestön keskuudessa) %

- Varaukselliset epätietoiset
- Ilmastoskeptikot
- Rankkoja ilmastotoimia vaativat
- Hallittuun taloukasvuun luottavat

Väestö jakaantuu suhteessa taloukasvuun ja ilmastokriisin ratkaisuun neljään asennoitumiseltaan erilaiseen ryhmään.

Hallittuun taloukasvuun luottavia on eniten, ilmastoskeptikoita vähiten. Vain yksi kahdeksasta on ilmastoskeptikko.

Noin neljännes väestöstä vaatii rankkoja ilmastotoimia.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Optimistit taloukasvuun luottavat: (32 %)

Ovat kuluttamisen seuraamuksista ja ilmastonmuutoksesta huolestuneita. Luottavat kuitenkin siihen, että yritysmaailma pystyy hoitamaan ilmastokriisin yhteistyössä poliittisten päättäjien kanssa. Ilmastonmuutosta on mahdollista torjua siten, että kaikkien elintaso paranee. Köyhäilemään ei saa ryhtyä. Taloukasvu mahdollistaa ilmastonmuutoksen hillitsemisen.

18-30- ja 30-39-vuotiaita, kaupunkimaisissa kunnissa asuvia, akateemisen tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita, ylempiä ja alempia toimihenkilöitä, opiskelijoita, alempaan ja ylempään keskiluokkaan samaistuvia, suhteellisen hyvätulaisia, kokoomuksen kannattajia.

Ryhmässä on keskimäärää enemmän jonkin verran sekä arvoliberaalisti että arvokonservatiivisesti suuntautuneita ihmisiä.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Varaukselliset epätietoiset: (29 %)

Ryhmään kuuluvat ovat epätietoisia. Suhtautuvat kuitenkin pikemminkin varauksellisesti kuin suopeasti toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Suomi ei saa olla ilmastoasioissa ainakaan edelläkävijä. Pitävät ilmastokeskustelua tarpeettomana vouhottamisena.

Keski-ikäisiä, Länsi-, Itä- ja Pohjois-Suomessa asuvia, taajaan ja maaseutumaisissa kunnissa asuvia, työväenluokkaan samaistuvia, peruskoulutuksen saaneita, työntekijöitä, eläkeläisiä, perussuomalaisten kannattajia, vaaleissa nukkuvia, kapitalismiin sopeutuvia.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Rankkoja ilmastotoimia vaativat: (26 %)

Vaativat rankkoja toimenpiteitä ilmastokriisin ratkaisemiseksi. Eivät halua antaa juurikaan myönnytyksiä kamppailussa ilmastonmuutosta vastaan. Luontoarvoille on asetettava selkeä hintalappu. Suomen pitää olla edelläkävijä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Taloukasvusta luopumista pidetään käyttökelpoisena ratkaisuna ilmastokriisiin. Ryhmään kuuluvat ovat taipuvaisia ankarasti arvostelemaan nykykapitalismia.

Naisia, yli 60-vuotiaita, pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla asuvia, akateemisesti koulutettuja, ylempään keskiluokkaan samaistuvia, SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajia. Ryhmälle tunnusomaista on selkeä arvoliberaali ajattelu.

Taloukasvu ja ekologinen kestävyyskriisi

Ilmastoskeptikot: (13 %)

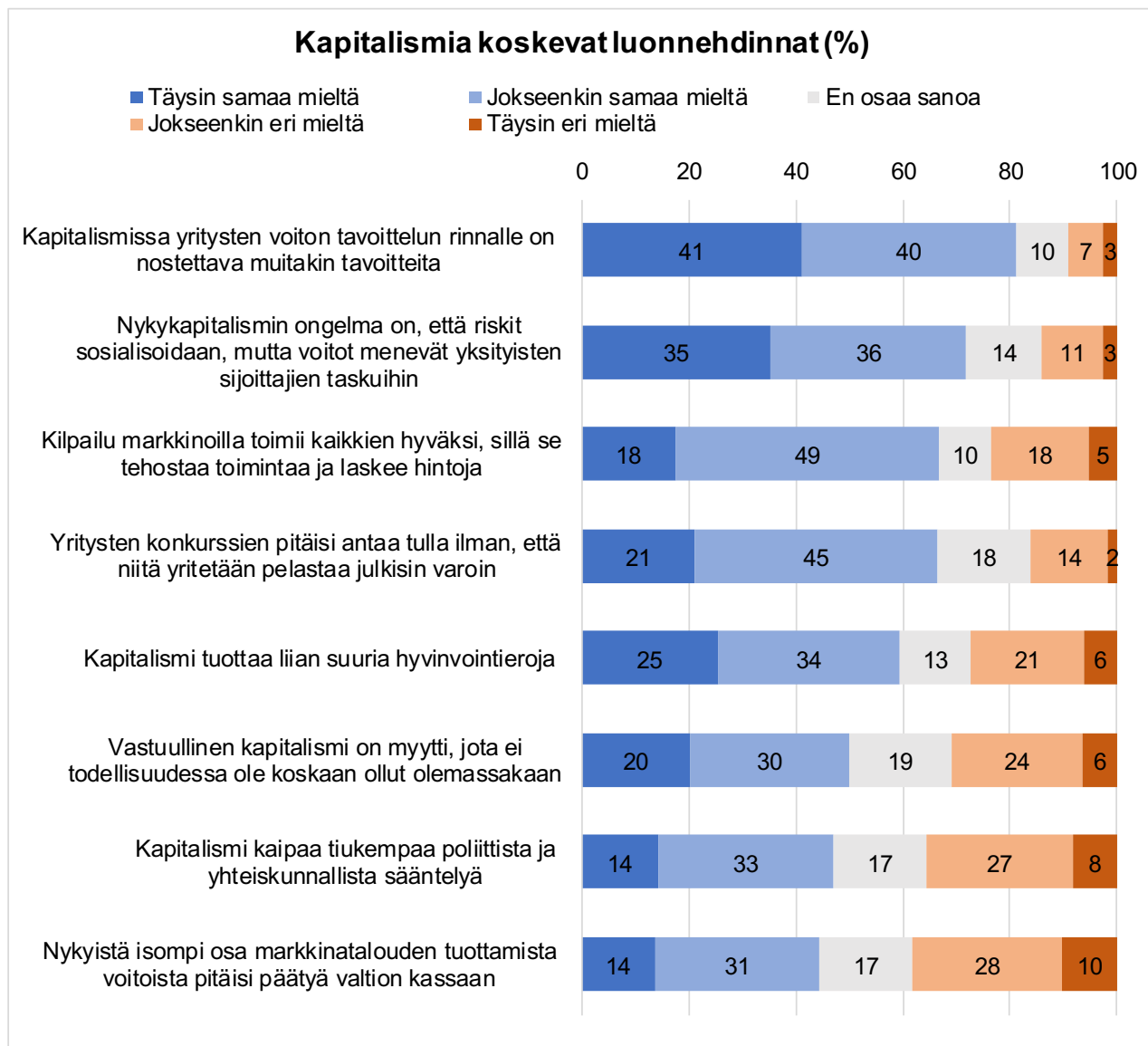
Ryhmään kuuluvien mielestä ilmastokeskustelu on vouhotusta. Suomen ei tule olla mikään pioneeri ilmastomuutoksen vastaisessa kamppailussa. Taloukasvusta tulee pitää kiinni. Ryhmään kuuluvat luottavat kuluttamisen voimaan ja tavoittelevat sääntelemätöntä kapitalismia.

Miehiä, Länsi-, Itä ja Pohjois-Suomessa asuvia, kaupunkimaisissa ja taajan asutuissa kunnissa asuvia, ylempään keskiluokkaan samaistuvia, suhteellisen hyvätuloisia, ylempiä toimihenkilöitä, yrittäjiä, perussuomalaisten ja keskustan äänestäjiä. Selkeästi arvokonservatiiveja.

Suhde kapitalismiin

Suhde kapitalismiin

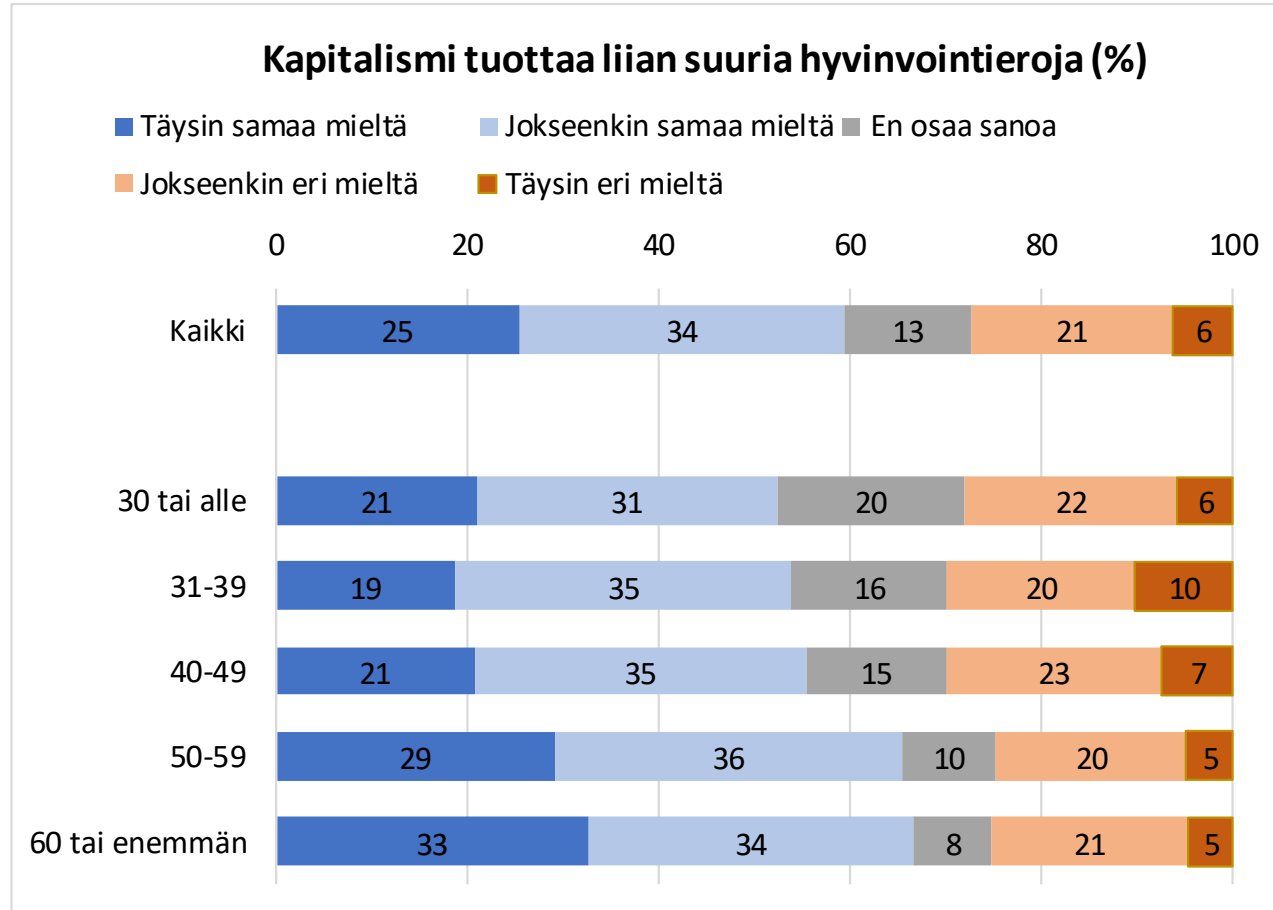
Kapitalismia vastaan kohdistuu voimakasta kapinahenkeä.

Valtaosa suomalaisista on vakuuttunut, että kapitalismissa yritysten voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin tavoitteita.

Samaan hengenvetoon enemmän kuin kaksi kolmesta ilmoittaa nykykapitalismin ongelmana olevan, että riskit sosialisoidaan, mutta voitot menevät yksityisten sijoittajien taskuihin.

Kilpailun markkinoilla koetaan kuitenkin toimivan kuluttajien eduksi.

Suhde kapitalismiin

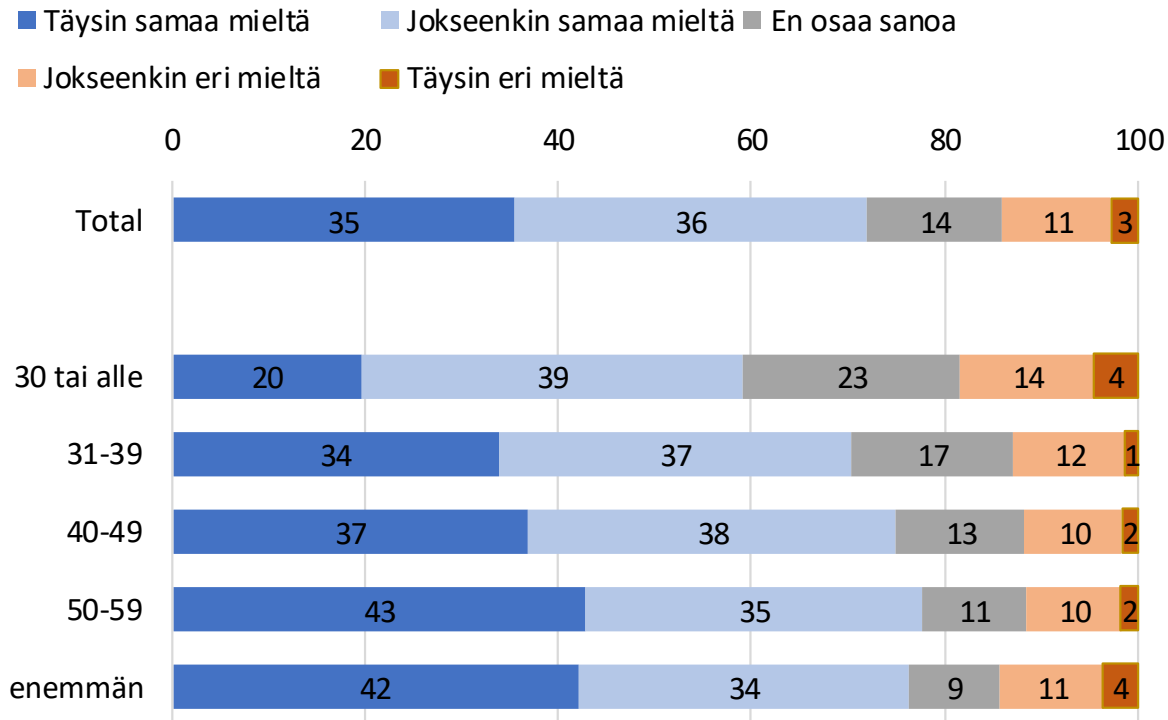
Enemmistö väestöstä uskoo, että kapitalismi tuottaa liian suuria hyvinvointieroja.

Ikääntyneet ovat asiasta muuta väestöä vakuuttuneempia.

Nuorten keskuudessa on keskimäärää enemmän vailla kantaa olevia.

Suhde kapitalismiin

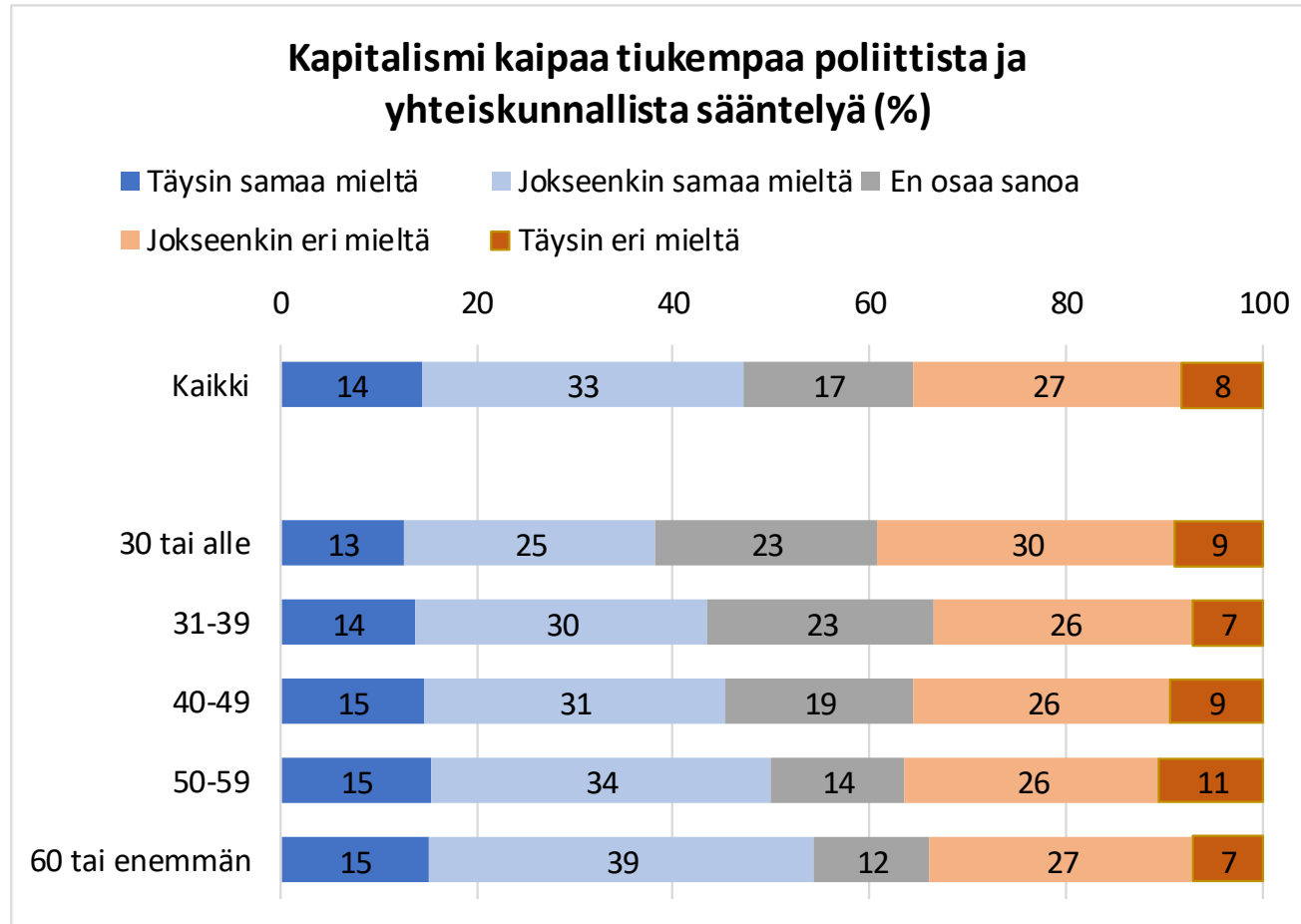
Nykykapitalismin ongelma on, että riskit sosialisoidaan, mutta voitot menevät yksityisten sijoittajien taskuihin (%)

Valtaosa väestöstä arvioi nykykapitalismin ongelmana olevan sen, että riskit sosialisoidaan, mutta voitot menevät yksityisten sijoittajien taskuihin.

Ikääntyneet ovat asiasta lähes vuorenvarmoja. Nuoret eivät ole asiasta yhtä vakuuttuneita kuin ikääntyneet.

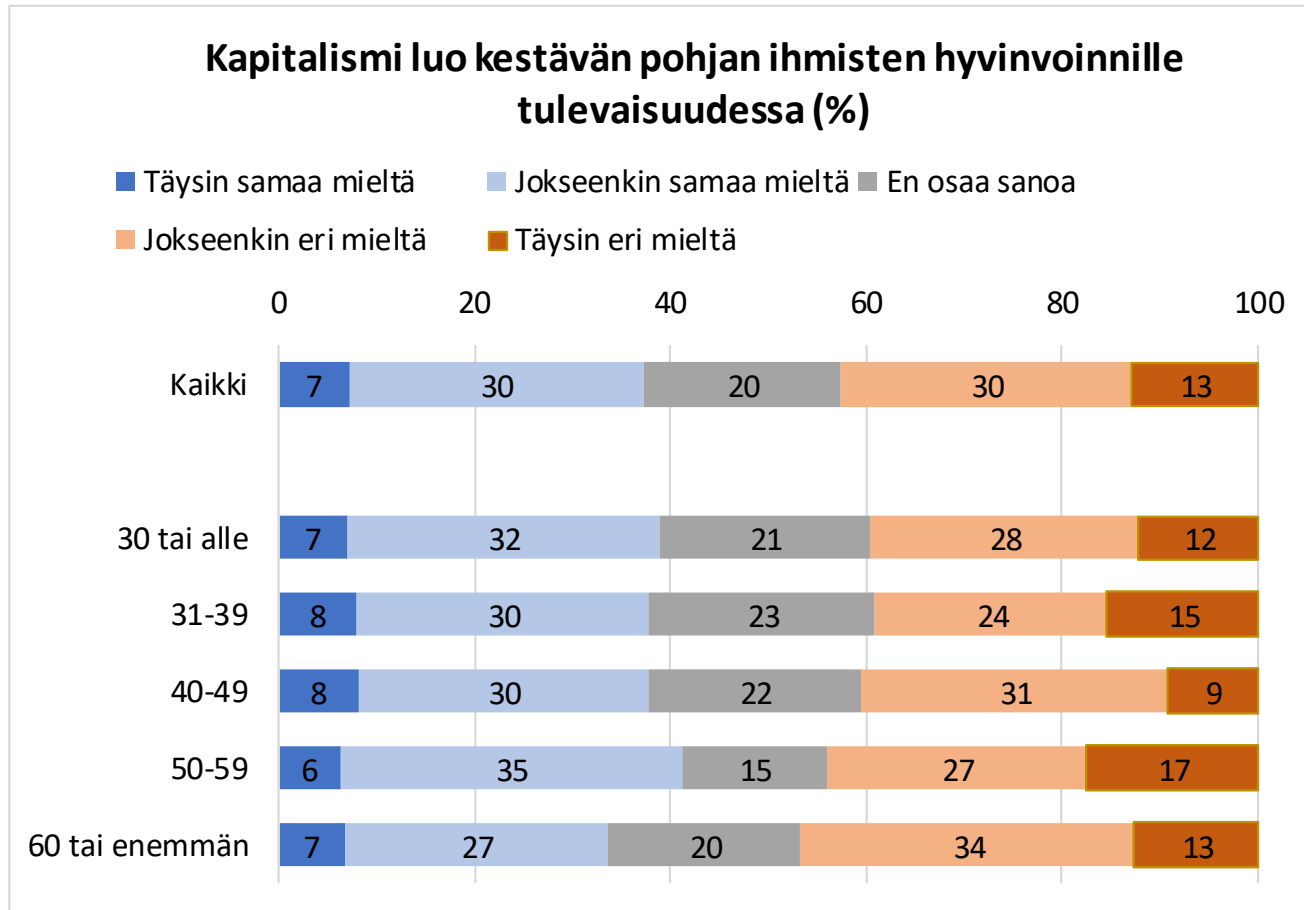
Suhde kapitalismiin

Vajaat puolet väestöstä katsoo, että kapitalismi tarvitsee tiukempaa sääntelyä. Reilu kolmannes kuitenkin torjuu moisen ehdotuksen.

Ikääntyneet kaipaavat yhteiskunnallista sääntelyä. Nuorten näkemykset hajoavat tasan kahtia puolesta ja vastaan.

Suhde kapitalismiin

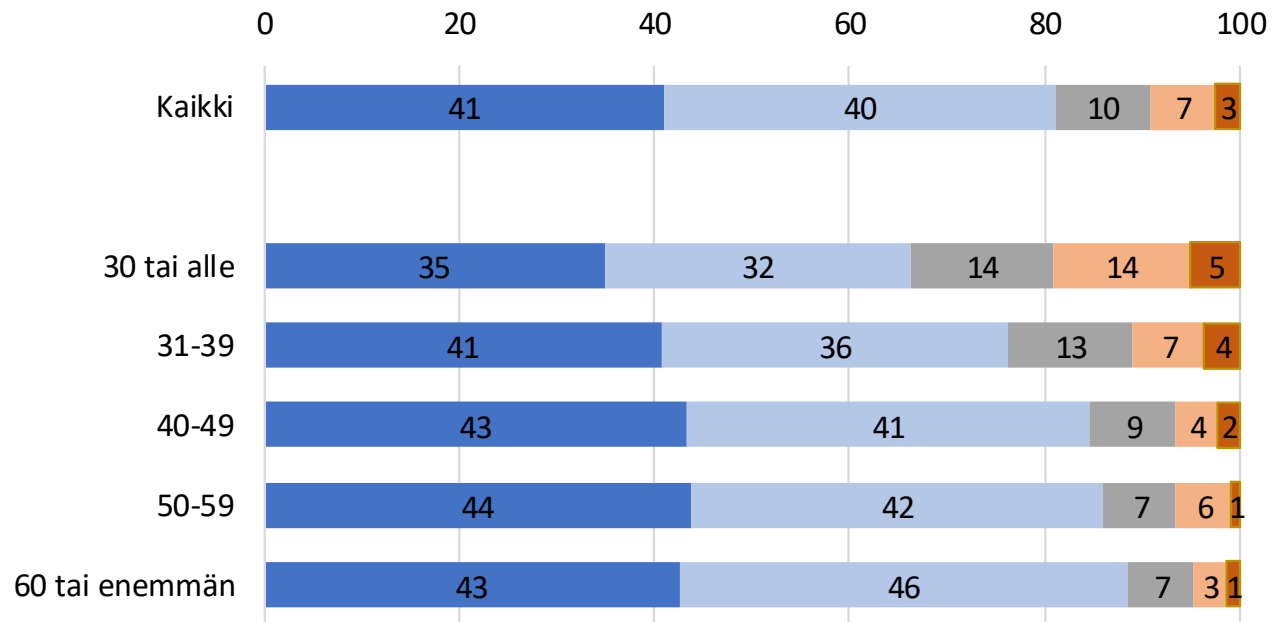
Reilu kolmannes väestöstä uskoo kapitalismin luovan kestävän pohjan ihmisten hyvinvoinnille. Kaksi viidestä torjuu tällaisen ajatuksen.

Ikääntyneet suhtautuvat myös tällä mittarilla kapitalismiin epäuskoisemmin kuin nuoret.

Suhde kapitalismiin

Kapitalismissa yritysten voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin tavoitteita (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ En osaa sanoa
■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

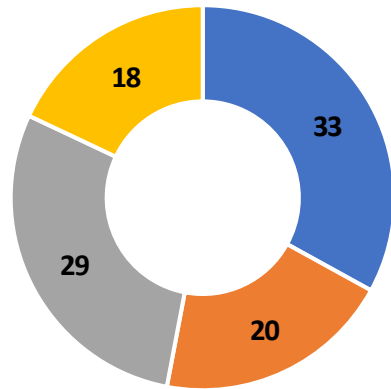
Neljä viidestä on ilmoittanut, että kapitalismissa yritysten voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin päämääriä.

Nuorten keskuudessa yksi viidestä torjuu väitteen, on sitä mieltä, että voiton rinnalle ei tarvita muita keskeisiä tavoitteita.

Suhde kapitalismiin

Väestön jakaantuminen ryhmiin kapitalismiin suhtautumisen perusteella (klusterianalyysiin nojautuvien ryhmien koko väestön keskuudessa) %

- Kapitalismin remonttia tavoittelevat
- Kapitalismista vieraantuneet
- Kapitalismiin sopeutuneet
- Sääntelemätöntä kapitalismia tavoittelevat

Väestö jakaantuu suhteessa kapitalismiin neljään asennoitumiseltaan erilaiseen ryhmään.

Kapitalismin remonttia tavoittelevia ja kapitalismiin sopeutuneita löytyy eniten, molempia vajaa kolmannes.

Noin viidennes on luokiteltavissa kapitalismista vieraantuneiksi. Samansuuruisen joukko on niitä, jotka tavoittelevat sääntelemätöntä kapitalismia.

Suhde kapitalismiin

Kapitalismin remonttia tavoittelevat (33 %) ovat taipuvaisia arvostelemaan nykykapitalismia. He vaativat, että kapitalismissa yritysten voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin tavoitteita. Heidän mielestään vapaassa markkinataloudessa yritysten konkurssien pitäisi antaa tulla ilman, että yrityksiä yritetään pelastaa, ainakaan julkisin varoin. Ongelmaksi nähdään se, että riskit sosialisoidaan, mutta voitot menevät yksityisten sijoittajien taskuihin. Vastuullinen kapitalismi on ryhmään kuuluvien mielestä satu, jota ei toistaiseksi ole ollut koskaan olemassakaan. Kapitalismin tervehtymiseksi tarvitaan korjausliikkeitä ja yrityksiltä vastuullisuutta. Suhde muutoksiin on toiveikkaan optimistinen.

Kapitalismin remonttia tavoittelevat ovat keskimäärää useammin:

Miehiä

Yli 60-vuotiaita

40-49 vuotiaita

Uudellamaalla asuvia

Akateemisen tutkinnon suorittaneita

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita

Ylempiä toimihenkilöitä

Alempia toimihenkilöitä

Ylempään keskiluokkaan samaistuvia

Taloudellisestihyvin toimeentulevia

Vasemmistopuolueiden (SDP ja VAS) kannattajia

Kokoomuksen kannattajia

Vihreiden kannattajia

Suhde kapitalismiin

Kapitalismiin sopeutuneet (29 %) ovat alistuneita, antaneet myöden ja osaksi tyytyvät olemassa olevaan. He eivät ole taipuvaisia arvostelemaan kapitalismia kovin sanoin tai eivät kykene ilmaisemaan tuntemuksiaan. Valtavia korjausliikkeitä ei välttämättä tarvitse tehdä, kapitalismi toimii kohtuullisesti ilman lisäsääntelyä. Suhde maailman muutokseen on ryhmään kuuluvien keskuudessa epävakaata ja nopeat muutokset ahdistavat.

Kapitalismiin sopeutuneet ovat keskimäärää useammin:

Naisia

18-30 vuotiaita

31-39 vuotiaita

Kaupunkimaisissa kunnissa asuvia (muu kuin pääkaupunkiseutu)

Työntekijöitä

Opiskelijoita

Alempaan keskiluokkaan samaistuvia

Pienituloisia

Melko hyvätuloisia

Taloudellisesti melko hyvin toimeentulevia

Keskustan kannattajia

Ei aio äänestää eduskuntavaaleissa

Suhde kapitalismiin

Kapitalismista vieraantuneet (20 %) ovat pettyneitä. Vieraantuminen tässä yhteydessä tarkoittaa vallanpuutetta tai voimattomuutta. Kapitalismi kaipaisi heidän mielestään kyllä isoa jälleenrakennusta, joka tapahtuisi voimakkaalla poliittisella ohjauksella ja sääntelyä kasvattamalla. Heidän mielestään nykykapitalismin ongelmat hoituisivat, jos työntekijät saisivat valita johtajat yrityksiin ja voitot kotiutettaisiin valtion kassaan. Tämän kehityksen toteutumiseen ei välttämättä kuitenkaan uskota. Ryhmään kuuluvien näkemysten ristiriitaisuutta kuvastaa se, että sääntelyn lisäämisen uskotaan johtavan tehottomaan byrokratiaan. Ryhmään kuuluvien ajattelussa on piirteitä valtiokapitalismista tai valtiojohtoisesta poliittisesta kapitalismista. Tällaisessa lähestymistavassa yksityinen talous on alistettu valtion valvontaan ja linjauksiin. Valtio omistaa tuotantovälineet ja hoitaa niitä kapitalismin periaatteiden mukaisesti. Maailma muuttuu monien ryhmään kuuluvien mielestä liian nopeasti, muutokset pelottavat.

Kapitalismista vieraantuneet ovat keskimäärää useammin:

50-59 vuotiaita

Taajan asutuissa kunnissa asuvia

Maaseutumaisissa kunnissa asuvia

Korkeintaan ammatillisen perustutkinnon suorittaneita

Työntekijöitä

Eläkeläisiä

Työttömiä

Työväenluokkaan samaistuvia

Pienituloisia

Keskituloisia

Taloudellisesti siedettävästi toimeentulevia

Taloudellisesti tinkimään joutuvia

Perussuomalaisten kannattajia

Pienpuolueiden kannattajia

Ei aio äänestää eduskuntavaaleissa

Suhde kapitalismiin

Sääntelemätöntä kapitalismia tavoittelevat (18 %) janoavat vähemmän sääntelyä, koska se nykyisellään liiallista. Sääntelyn lisääminen on heidän mielestään myrkyä. Heille on leimallista torjua se, että voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin tavoitteita. Kapitalismi ei tarvitse isoa remonttia, pikemminkin vähemmän sääntelyä. He uskovat, että kapitalismi korjaa itse itseään. He ovat taipuvaisia luottamaan yhteiskunnallisten ongelmien ratkomisessa yritysmailmaan. Ryhmään kuuluu keskimäärää enemmän hyväosaisia. Kapitalismin remontin ja voimakkaamman sääntelyn koetaan uhkaavan heidän omia etujansa. Muutoksiin tulee suhtautua varauksellisesti, koska aiemmin asiat olivat paremmin hallinnassa. Muutokset eivät kuitenkaan aiheuta ahdistusta, vaikka niihin suhtaudutaankin varsin varovaisesti.

Sääntelemätöntä kapitalismia tavoittelevia tai kannattavia löytyy muuta väestöä nuorempien ikäluokkien keskuudesta. Tämä kielii siitä, että nuoret eivät ole mikään homogeeninen ryhmä. Nuoria on joka lähtöön. Kaikista nuorista yhtä moni on laissez-faire kapitalismin kannattaja kuin kapitalismista vieraantunut tai kapitalismin remonttia tavoitteleva. Sääntelemättämän kapitalismin tukijat ovat ennen muuta yhteiskunnan hyväosaisia, yrittäjiä ja ylempiä toimihenkilöitä löytyy keskimäärää enemmän. Arvomaailmaltaan ryhmään kuuluvat ovat selkeimmin arvokonservatiiveja.

Sääntelemätöntä kapitalismia tavoittelevat ovat keskimäärää useammin:

18-30 vuotiaita

31-39 vuotiaita

Länsi-Suomessa asuvia

Korkeintaan ammatillisen perustutkinnon suorittaneita

Ylempiä toimihenkilöitä

Yrittäjiä

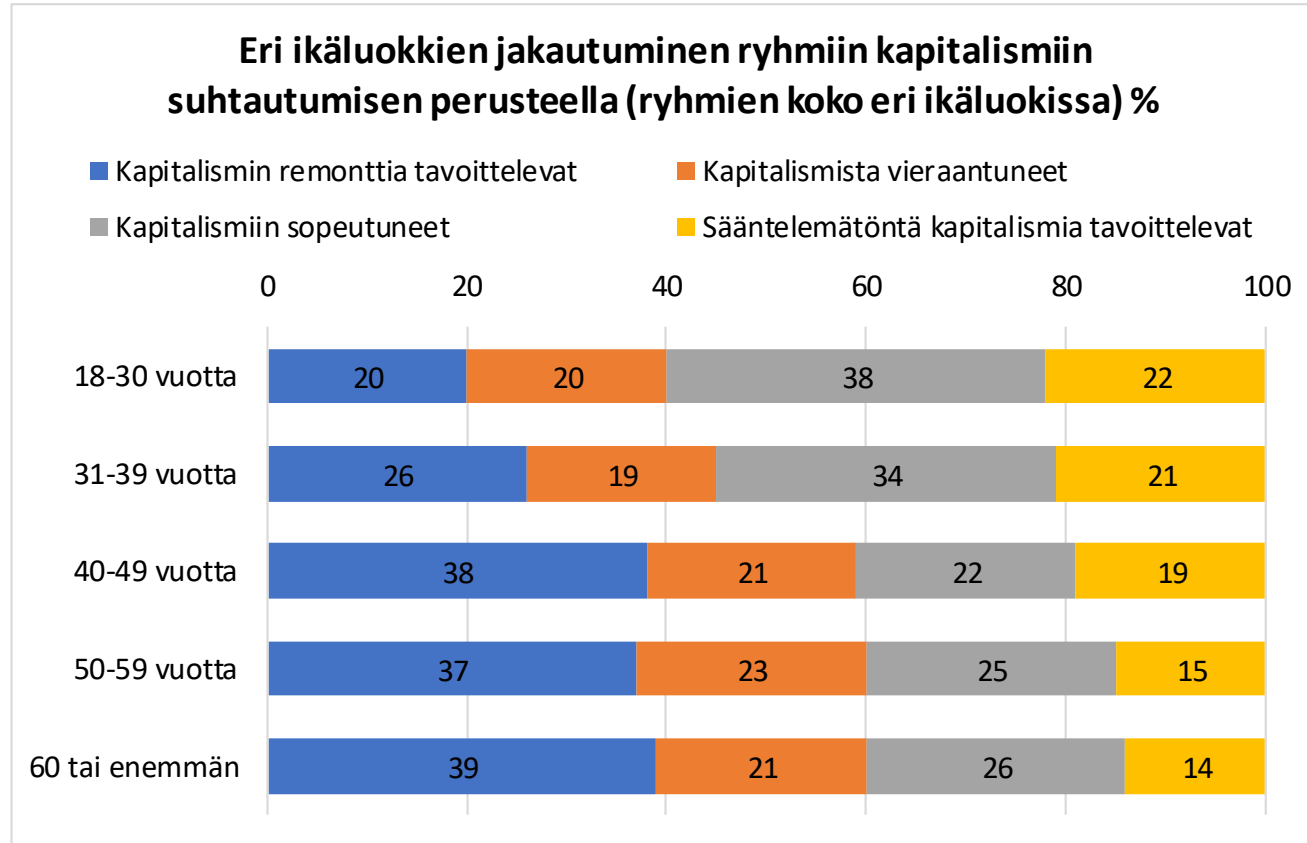
Suurituloisia

Taloudellisesti erinomaisesti toimeentulevia

Perussuomalaisten kannattajia

Kokoomuksen kannattajia

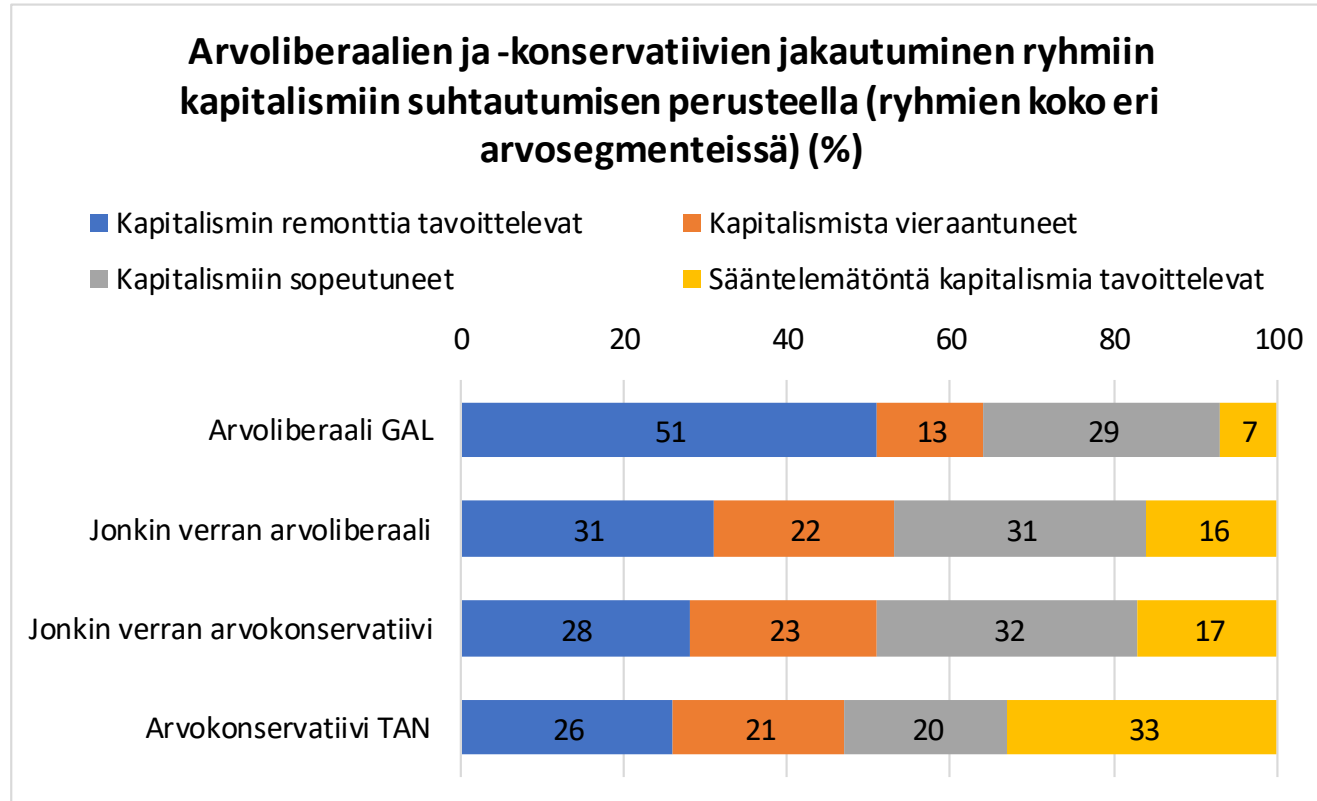
Suhde kapitalismiin

Nuorten keskuudessa kapitalismiin sopeutuneita löytyy kaikkein eniten, kaksi viidestä.

Kolmessa ikääntyneimmässä ryhmässä kapitalismin remonttia tavoittelevia on tuntuvasti enemmän kuin nuorempien ikäluokkien keskuudessa.

Suhde kapitalismiin

Enemmistö arvoliberaaleista on kapitalismin remonttia haikailevia.

Arvokonservatiivien parissa on eniten sääntelemättömän kapitalismin kannattajia, noin kolmanneksen verran.

Suhde kapitalismiin: Keskeisiä havaintoja

Yleissilmäys tuloksiin kertoo, että kapitalismia vastaan kohdistuu voimakasta kapinahenkeä.

Valtaosa suomalaisista on vakuuttunut, että kapitalismissa yritysten voiton tavoittelun rinnalle on nostettava muitakin tavoitteita.

Nykykapitalismin ongelmana nähdään olevan, että riskit sosialisoidaan, mutta voitot menevät yksityisten sijoittajien taskuihin.

Selvän enemmistön mielestä kapitalismin tuottaa liian suuria hyvinvointieroja.

Nurinan ja soraäänien ohella nousee näkyville kuitenkin joitakin kapitalismia puolustavia mielipiteitä. Valtaosa näyttäisi luottavan siihen, että kilpailu markkinoilla toimii kaikkien hyväksi, koska se tehostaa toimintaa ja laskee hintoja.

Lähes puolet suomalaisista uskoo, että kapitalismi kannustaa oikealla tavalla työntekoon. Moni myös on taipuvainen ajattelemaan, että kapitalismille ei ole mitään toimivaa vaihtoehtoa

Ikätekijällä on yhteyttä kapitalismia koskeviin mielipiteisiin. Kapitalismikritiikki leimaa nuoria, kuten kaikkia ikäluokkia, mutta joiltakin osin jopa vähemmän voimakkaasti.

Ikäihmiset ovat piirun verran vakuuttuneempia siitä, että kapitalismi tuottaa liian suuria hyvinvointieroja. Ikääntyneet näkevät kapitalismia vaivaavan voittojen kasautumisen sijoittajien taskuun. Yksi seuraamus tästä on se, että ikääntyneemmät kaipaavat tiukempaa poliittista ja yhteiskunnallista sääntelyä kuin nuoret

Nuoret ovat keskimäärää hieman useammin sitä mieltä, että julkisen vallan pitäisi nykyistä vähemmän säännellä yritysten ja yrittäjien toimintaa. Eroa saattaa selittää myös se, että nuoret luottavat tutkimusten mukaan eri tason poliittisiin päättäjiin vähemmän kuin ikääntyneemmät ja yrityksiin keskimäärää jonkin verran enemmän.

Väestön jakaantuu neljään ryhmään kapitalismiin suhtautumisen perusteella. Kolmannes on ”kapitalismin remonttia kaipaavia”, Reilu neljännes on ”kapitalismiin sopeutuvia. ”Kapitalismista vieraantuneita” ja ”säätelämätöntä kapitalismia tavoittelevia” löytyy molempia noin viidenneksen verran.

Nuorten keskuudessa suurin ryhmä on kapitalismiin sopeutuvat ja ikääntyneiden parissa kapitalismin remonttia kaipaavat.

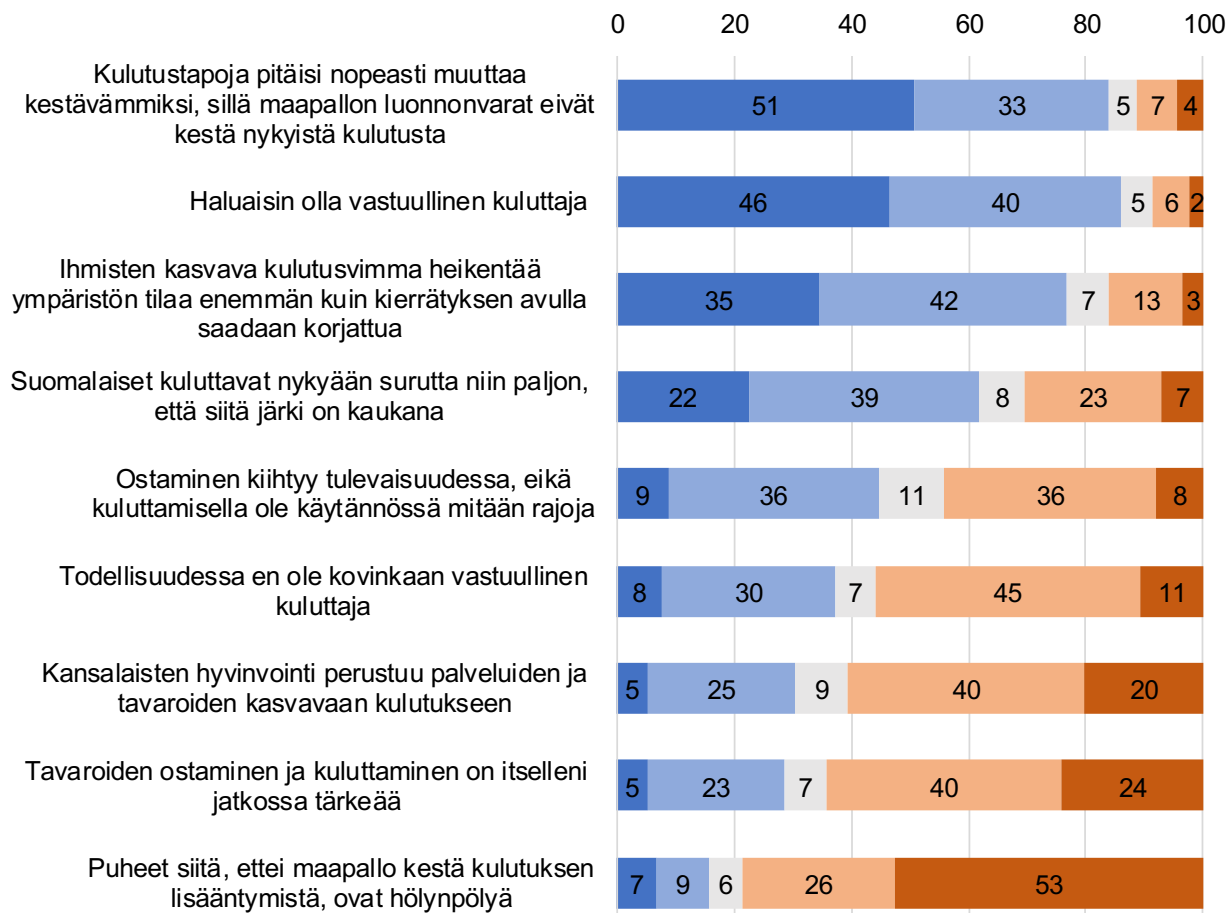
Suhde kuluttamiseen

Suhde kuluttamiseen

Suhtautuminen kulutusta koskeviin väittämiin (%)

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Suomalaisista valtaosa vaatii kulutustapojen nopeata muuttamista kestävämmiksi.

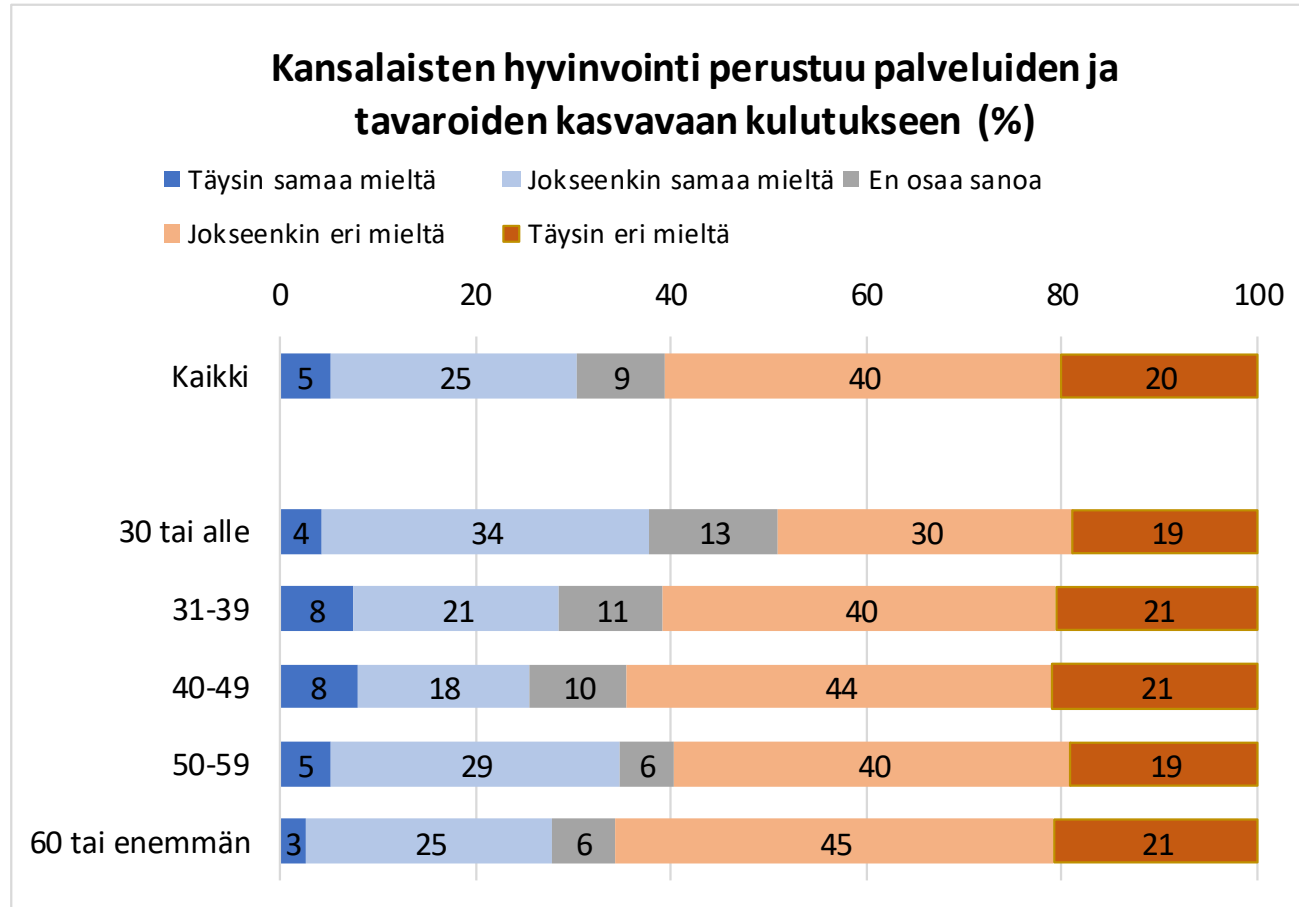
Suuri enemmistö ilmoittaa myös haluavansa olla vastuullisia kuluttajia.

Yhteisessä rintamassa kansalaiset tyrmäävät teesin, jonka mukaan on hölynpölyä, ettei maapallo kestäisi kulutuksen lisääntymistä.

Reilu neljännos arvioi, että tavaroiden ostaminen ja kuluttaminen on jatkossa itselle tärkeitä. Enemmistö torjuu väitteen.

Suomalaisista kaksi viidestä tunnustaa kuitenkin, että eivät ole todellisuudessa kovinkaan vastuullisia kuluttajia.

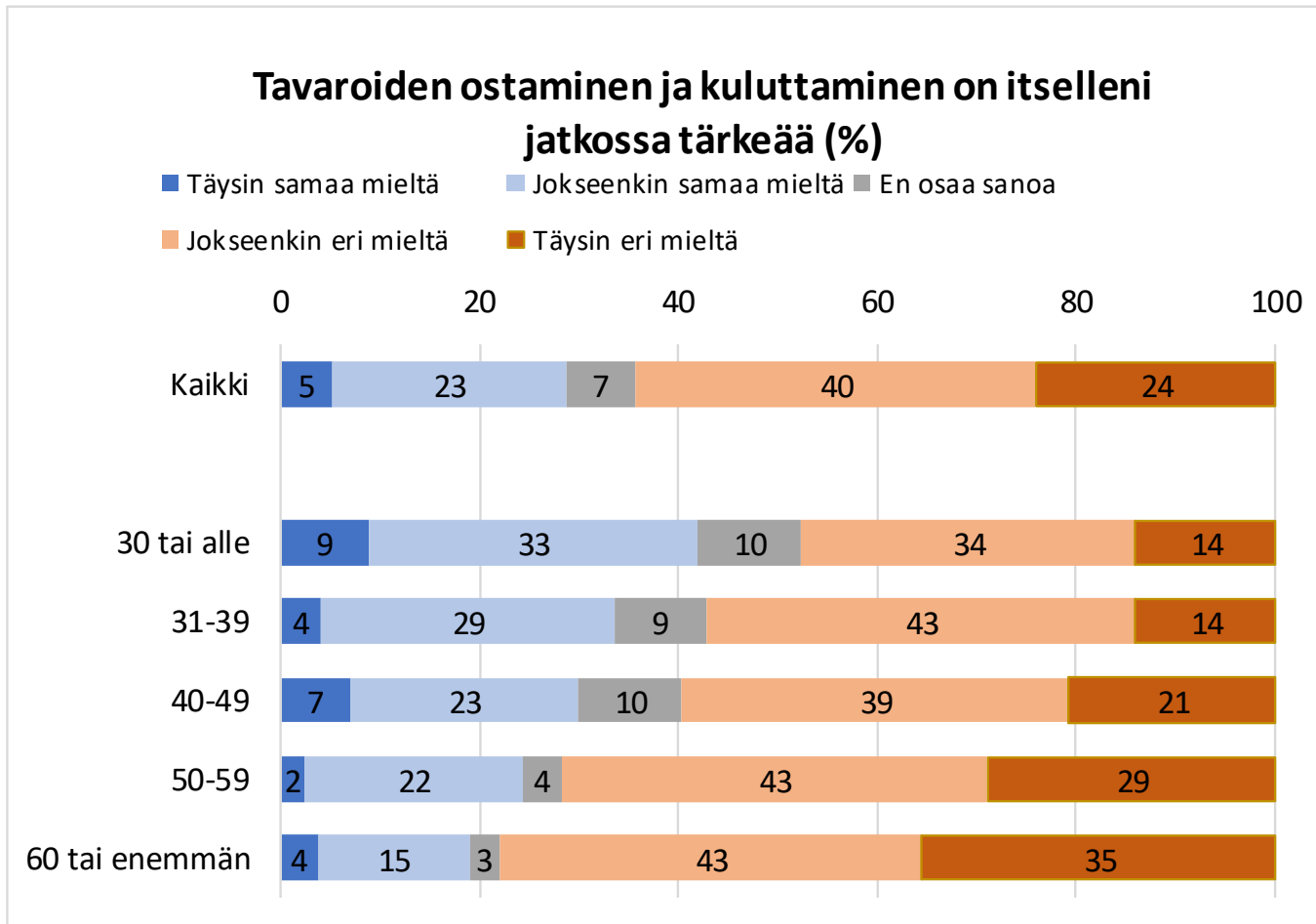
Suhde kuluttamiseen

Enemmistö väestöstä torjuu teesin, jonka mukaan kansalaisten hyvinvointi perustuu palveluiden ja tavaroiden kasvavaan kulutukseen.

Nuorista keskimäärää useampi on valmis allekirjoittamaan väitteen kulutuksen kasvavasta merkityksestä ihmisten hyvinvoinnille.

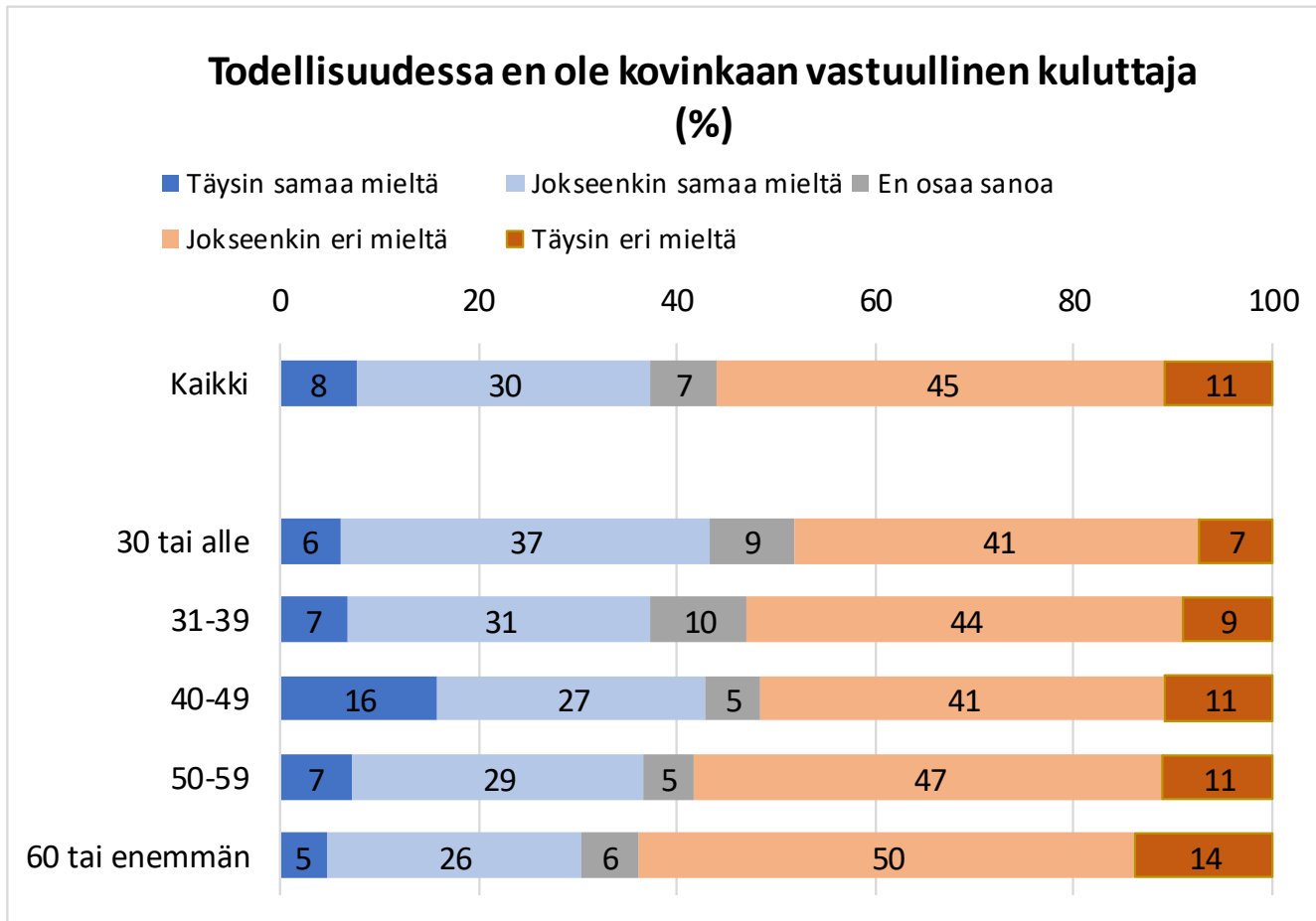
Suhde kuluttamiseen

Vain reilu neljännes katsoo, että tavaroiden ostaminen ja kuluttaminen on itselle jatkossa tärkeää.

Nuoret ovat asiasta muuta väestöä vakuuttuneempia. Enemmän kuin kaksi viidestä pitää kuluttamista henkilökohtaisesti tärkeänä.

Suhde kuluttamiseen

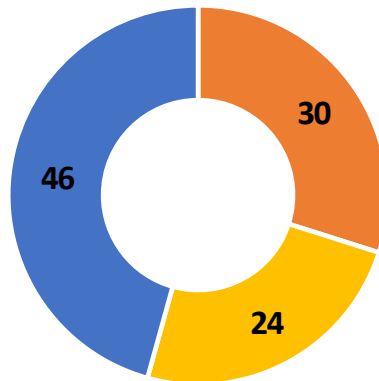
Lähes kaksi viidestä tunnustaa, että eivät todellisuudessa ole kovinkaan vastuullisia kuluttajia.

Nuoret tunnustavat keskimäärää useammin, etteivät käyttäydy vastuullisesti kuluttajina. Ikääntyneet ovat taipuvaisia torjumaan väitteen.

Suhde kapitalismiin

Väestön jakaantuminen ryhmiin kuluttamiseen suhtautumisen perusteella (klusterianalyysiin nojautuvien ryhmien koko väestön keskuudessa) %

■ Arjen vastuuntuntoiset ■ Kuluttamisen voimaan luottavat ■ Kuluttamisen seuraamuksista huolestuneet

Väestö jakaantuu suhteessa kuluttamiseen kolmeen asennoitumiseltaan erilaiseen ryhmään.

Lähes joka toinen on huolestunut kuluttamisen seuraamuksista.

Noin kolmannes on luokiteltavissa arjen vastuuntuntoisiksi kuluttajiksi.

Kuluttamisen voimaan luottavia on neljännes.

Suhde kuluttamiseen

Kuluttamisen seuraamuksista huolestuneet (46 %), ovat vakuuttuneita siitä, että kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmiksi, sillä maapallon luonnonvarat eivät kestä nykyistä kulutusta. He eivät usko väitteisiin, että kansalaisten hyvinvointi voisi perustua palveluiden ja tavaroiden kasvavaan kulutukseen. Ryhmään kuuluvat pitävät itseään vastuullisina ja haluavat olla sitä jatkossakin. Tavaroiden ostamista ja kuluttamista ei pidetä henkilökohtaisesti merkityksellisenä. Ryhmään kuuluvista keskimäärää useampi arvostelee nykykapitalismia voimakkaasti.

Ryhmään kuuluvia yhdistää suhteellisen korkea koulutustausta, alempaan keskiluokkaan samaistuminen. Joukossa on keskimäärää enemmän opiskelijoita, mutta yli puolet kaikista on palkansaajia (toimihenkilöitä ja työntekijöitä). Arvomaailma kallellaan arvoliberalismiin suuntaan. Puoluepoliittisesti joukkoon kuuluu jonkin verran keskimäärää enemmän SDP:n ja vihreiden kannattajia. Ryhmään kuuluvista keskimäärää useampi arpoo puolueiden välillä, ei tiedä mitä tai ketä äänestäisi.

Kuluttamisen seuraamuksista huolestuneet ovat keskimäärää useammin:

Naisia

Uudellamaalla asuvia

Akateemisen tutkinnon suorittaneita

Akavan jäseniä

Opiskelijoita

Alempaan keskiluokkaan samaistuvia

SDP:n kannattajia

Vihreiden kannattajia

Puoluekannastaan epätietoisia

Arvoliberaaleja tai jonkin verran arvoliberaaleja

Suhde kuluttamiseen

Arjen vastuuntuntoiset kuluttajat (30 %) ovat tavallaan keskivertoihmisiä, jotka asenteiltaan sijoittuvat kuluttamisen voimaan luottavien ja kuluttamisesta huolestuneiden välimaastoon. Huolestuneista heidät erottaa se, että ei tunneta vastaavaa ahdistusta kuluttamisen kasvun seuraamuksista. He ovat valmiita tavoittelemaan kuluttamisen muutoksia, mutta eivät ole yhtä ehdottomia kuin kuluttamisen seuraamuksista huolestuneet. Joukossa on keskimäärää enemmän niitä, jotka tuntevat sopeutuvansa kapitalistiseen talousjärjestelmään ilman suurempia kipuiluita.

Arjen vastuuntuntoiset ovat leimallisesti varsin iäkkäitä ihmisiä. He ovat usein keskituloisia ja aktiivin työelämän ulkopuolella. Puoluepoliittisesti joukkoon kuuluu jonkin verran keskimäärää enemmän kokoomuksen, keskustan ja pienpuolueiden kannattajia. Arvoiltaan he horjuvat arvoliberaalisen ja arvokonservatiivisen suuntauksen välimaastossa.

Arjen vastuuntuntoiset kuluttajat ovat keskimäärää useammin:

Yli 60-vuotiaita

Taajaan asutuissa kunnissa asuvia

Itä- ja Pohjois-Suomessa asuvia

Ylempään keskiluokkaan samaistuvia

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita

Keskituloisia

Eläkeläisiä

Kokoomuksen kannattajia

Keskustan kannattajia

Pienpuolueiden kannattajia

Suhde kuluttamiseen

Kuluttamisen voimaan luottavat (24 %) eivät koe olevansa vastuullisia kuluttajia, vaikka varsin moni sitä johonkin rajaan saakka haluaisikin. Kansalaisten hyvinvointi perustuu heidän mielestään palveluiden ja tavaroiden kasvavaan kulutukseen. Tavaroiden ostaminen ja kuluttaminen on heille itsellensä jatkossa tärkeää. Silti enemmistön mielestä kulutustapoja pitäisi jollakin tapaa muuttaa kestävämmiksi. He eivät ole kovin innokkaita leimaamaan muita kanssaihmiä järjettömiksi kuluttajiksi. Maailma muuttuu monien ryhmään kuuluvien mielestä liian nopeasti, nopeat muutokset pelottavat. Joukossa on keskimäärää enemmän sääntelemättömän kapitalismin kannattajia.

Ryhmään kuuluvat ovat keskimäärää useammin nuorehkoja ihmisiä tai korkeintaan keski-ikää lähenteleviä. He asuvat kaupunkimaisissa kunnissa, useimmiten pääkaupunkiseudun ulkopuolella ja Etelä-Suomessa. Ammatillisesti ryhmään kuuluvat ovat työntekijäammateissa ja samaistuvat lähinnä työväenluokkaan, jos yhtään mihinkään. Poliittisesti heidän keskuudestaan löytyy keskimäärää enemmän perussuomalaisten ja kokoomuksen tukijoita sekä äänestämistä epävarmoja.

Kuluttamisen voimaan luottavat ovat keskimäärää useammin:

Miehiä

18-30 vuotiaita

31-39 vuotiaita

Kaupunkimaisissa kunnissa asuvia (muu kuin pääkaupunkiseutu)

Etelä-Suomessa asuvia (muu kuin pääkaupunkiseutu)

Korkeintaan ammatillisen perustutkinnon suorittaneita

Työntekijöitä

Työväenluokkaan samaistuvia

SDP:n kannattajia

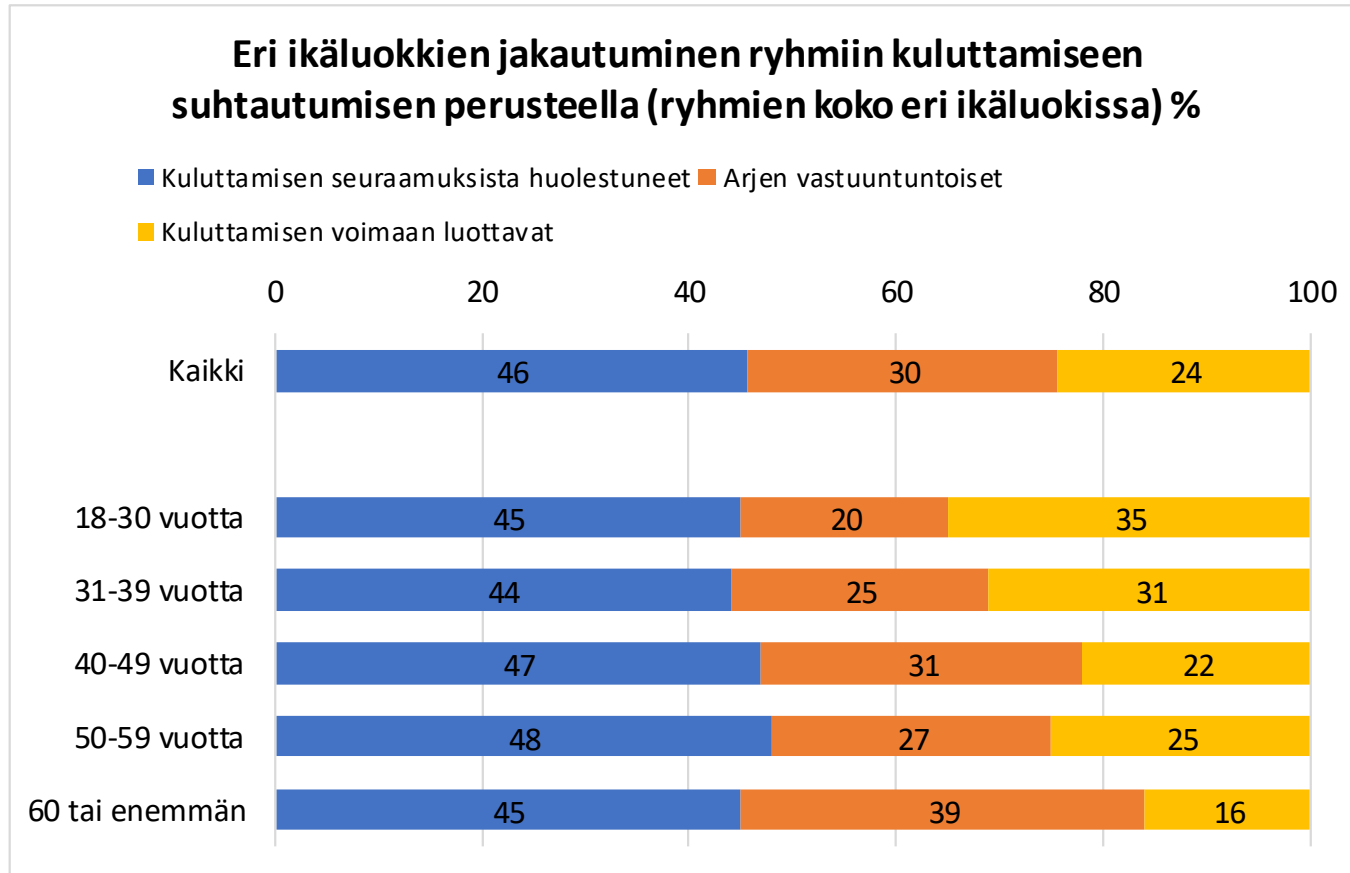
Perussuomalaisten kannattajia

Kokoomuksen kannattajia

Ei aio äänestää eduskuntavaaleissa

Arvokonservatiiveja tai jonkin verran arvokonservatiiveja

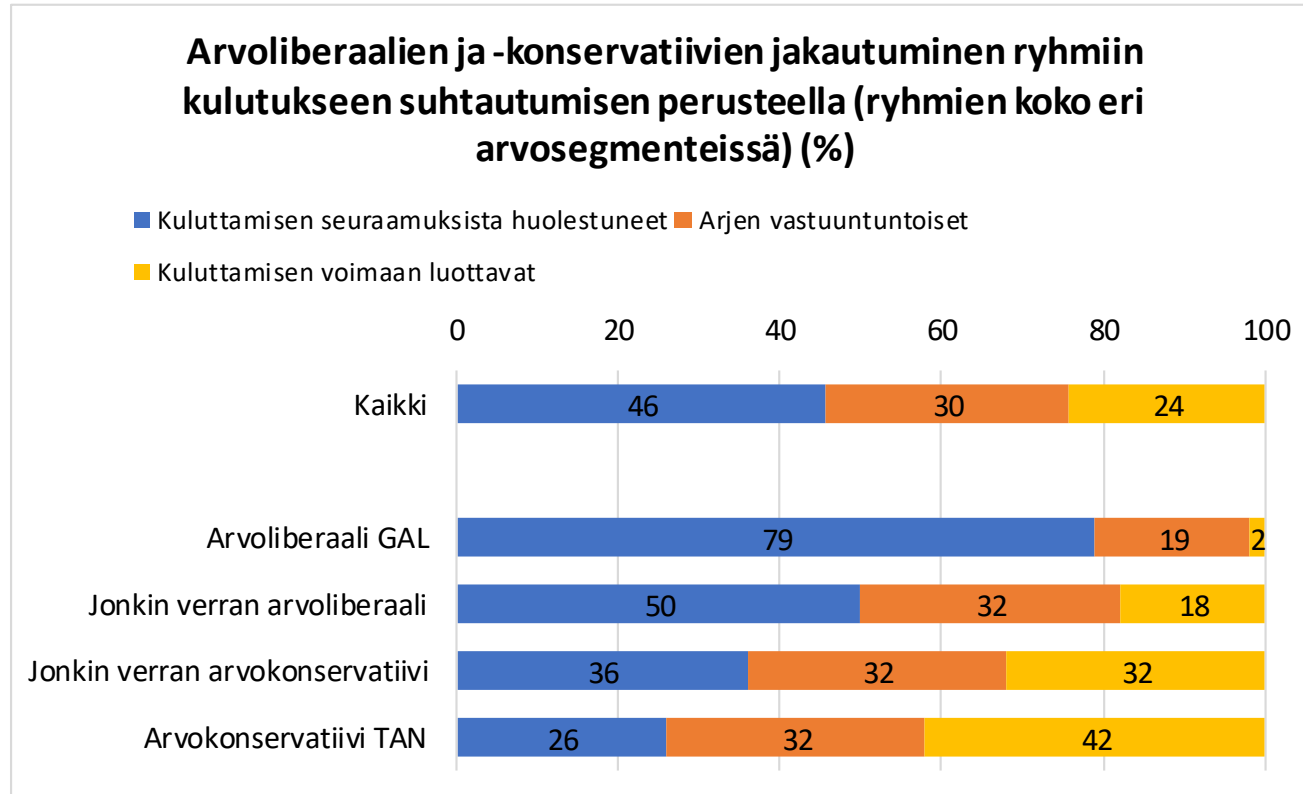
Suhde kuluttamiseen

Nuorten keskuudessa on keskimäärää enemmän kuluttamisen voimaan luottavia.

Ikääntyneet ovat leimallisesti arjen vastuuntuntoisia.

Suhde kuluttamiseen

Arvoliberaaleista lähes neljä viidestä on huolestunut kuluttamisen seuraamuksista.

Arvokonservatiiveista kaksi viidestä on kuluttamisen voimaan luottavia.

Suhde kuluttamiseen: Keskeisiä havaintoja

Suomalaisista enemmän kuin neljä viidestä vaatii, että kulutustapoja pitäisi nopeasti muuttaa kestävämmiksi, koska maapallon luonnonvarat eivät kestä nykyistä kulutusta. Eri mieltä tohtii olla noin kymmenesosa väestöstä.

Suuri enemmistö ilmoittaa myös haluavansa olla vastuullisia kuluttajia.

Yhteisessä rintamassa kansalaiset tyrmäävät teesin, jonka mukaan on hölynpölyä, ettei maapallo kestäisi kulutuksen lisääntymistä.

Suomalaiset ovat huolissaan ympäristön tilasta. Selvä enemmistö uskoo ihmisten kasvavan kulutusvimman heikentävän ympäristön tilaa enemmän kuin kierrätyksen avulla saadaan korjattua ja suomalaisten kuluttavan nykyään surutta niin paljon, että siitä järki on kaukana.

Suomalaisista kaksi viidestä tunnustaa kuitenkin, että eivät ole todellisuudessa kovinkaan vastuullisia kuluttajia. Käytännössä ainakin kolmannes näistä, jotka eivät koe olevansa vastuullisia kuluttajia haluaisivat toimia vastuullisesti.

Ihmisiä, joiden mielestä hyvinvointi on sidoksissa kasvavaan kulutukseen, löytyy neljänneksen verran. Reilu neljännes on taipuvainen myös arvioimaan, että tavaroiden ostaminen ja kuluttaminen itselle vastaisuudessa henkilökohtaisesti tärkeätä.

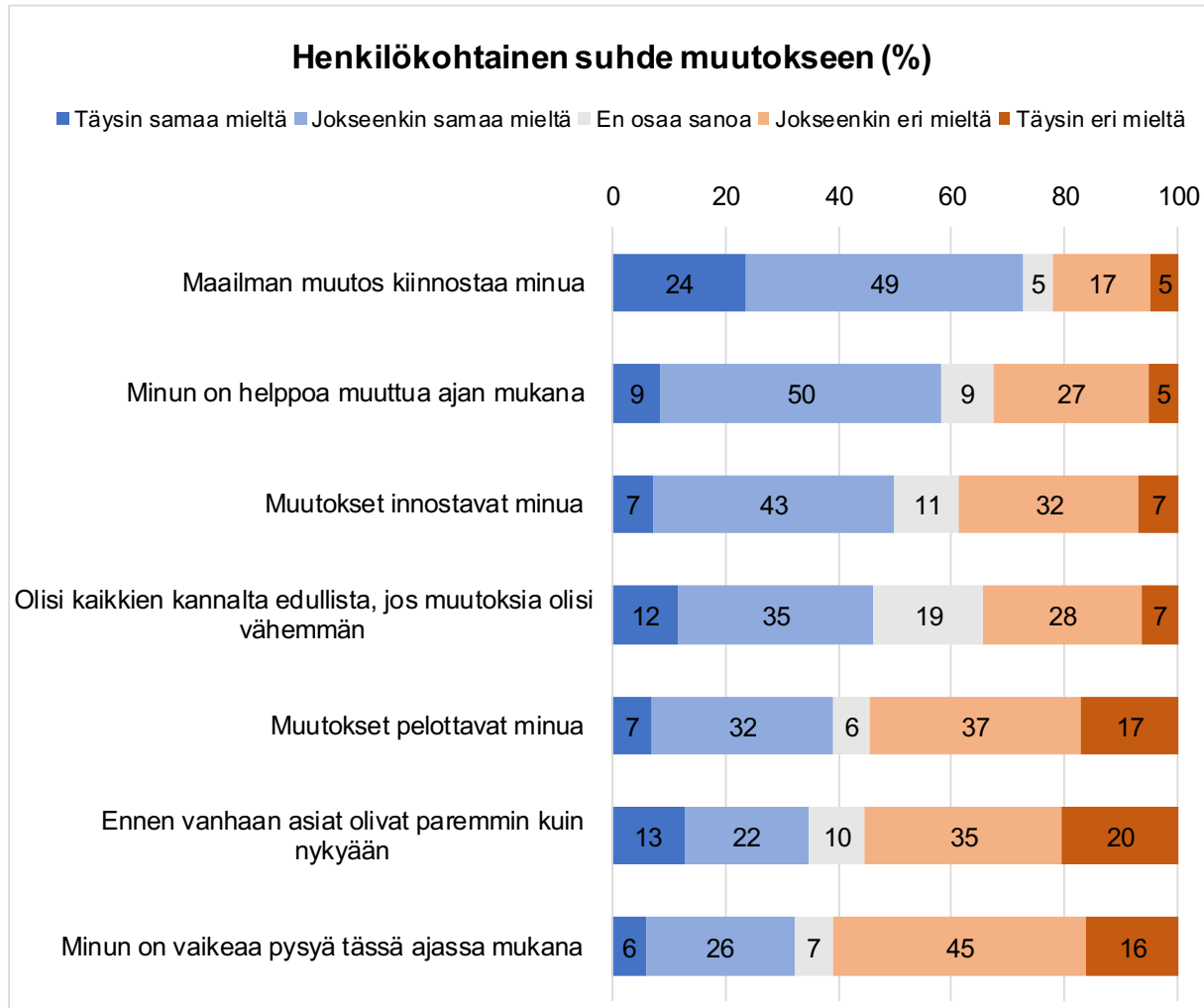
Väestön jakaantuu kolmeen ryhmään kuluttamiseen suhtautumisen perusteella. Lähes puolet on ”Kuluttamisen seuraamuksista huolestuneita”, vajaa kolmannes on ”Arjen vastuuntuntoisia”. ”Kuluttamisen voimaan” luottavia on neljänneksen verran.

Nuorten keskuudessa on muita ikäluokkia enemmän kuluttamisen voimaan uskovia, ikääntyneissä arjen vastuuntuntoisia.

Henkilökohtainen suhde muutokseen

Suhde muutokseen

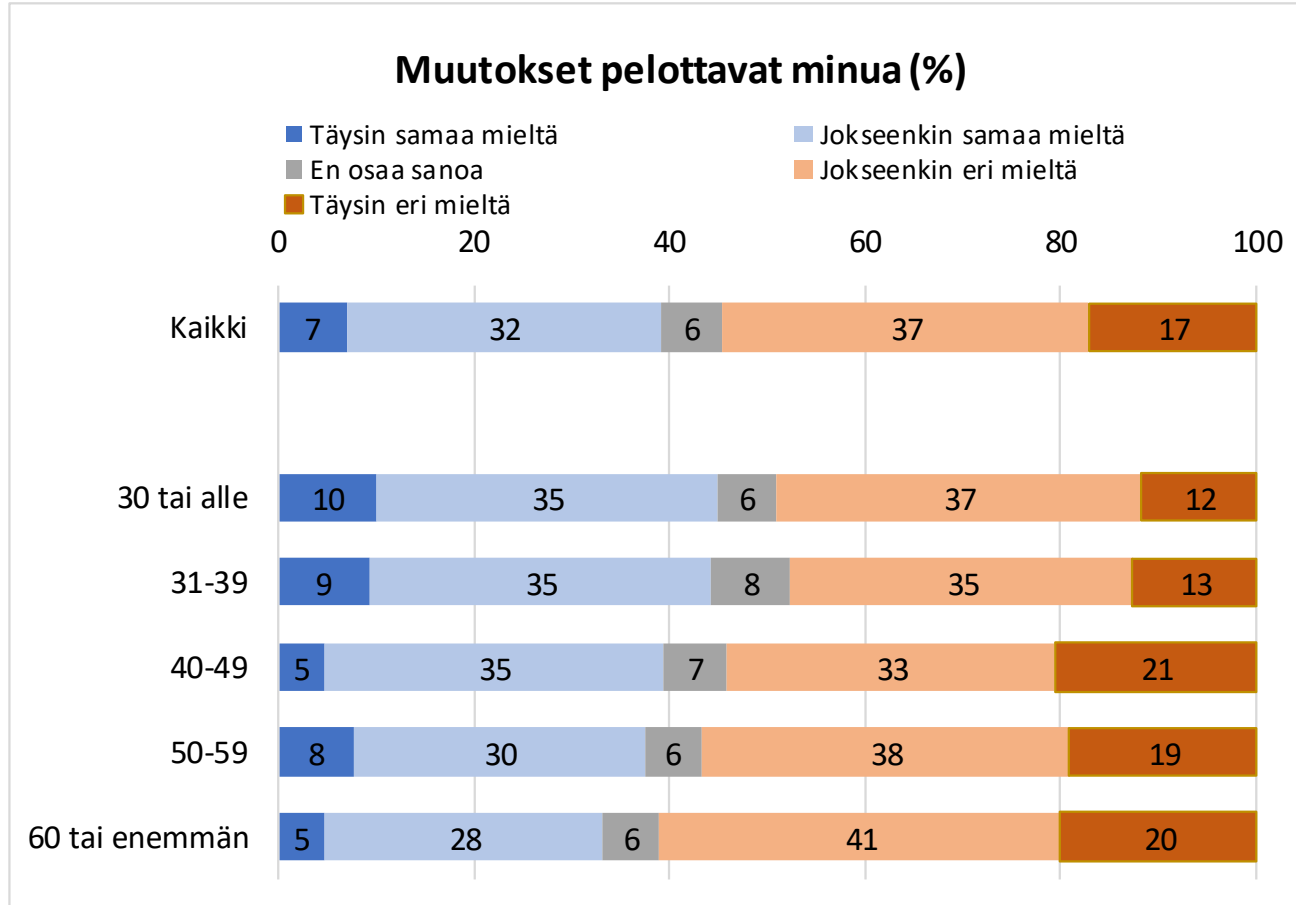
Maailman muutos kiinnostaa enemmistöä suomalaisista ja heidän on omasta mielestään helppoa muuttua ajan mukana.

Kolmannes suomalaisista tunnustaa, että heidän on vaikeaa pysyä tässä ajassa mukana.

Muutokset pelottavat kahta viidestä. Samanaikaisesti joka toinen toivoo nykyistä vähemmän muutoksia tapahtuvaksi.

Reilu kolmannes suomalaisista tunnustaa katsovansa taaksepäin ihailien. Ennen vanhaan asia olivat paremmin kuin nykyään.

Suhde muutokseen

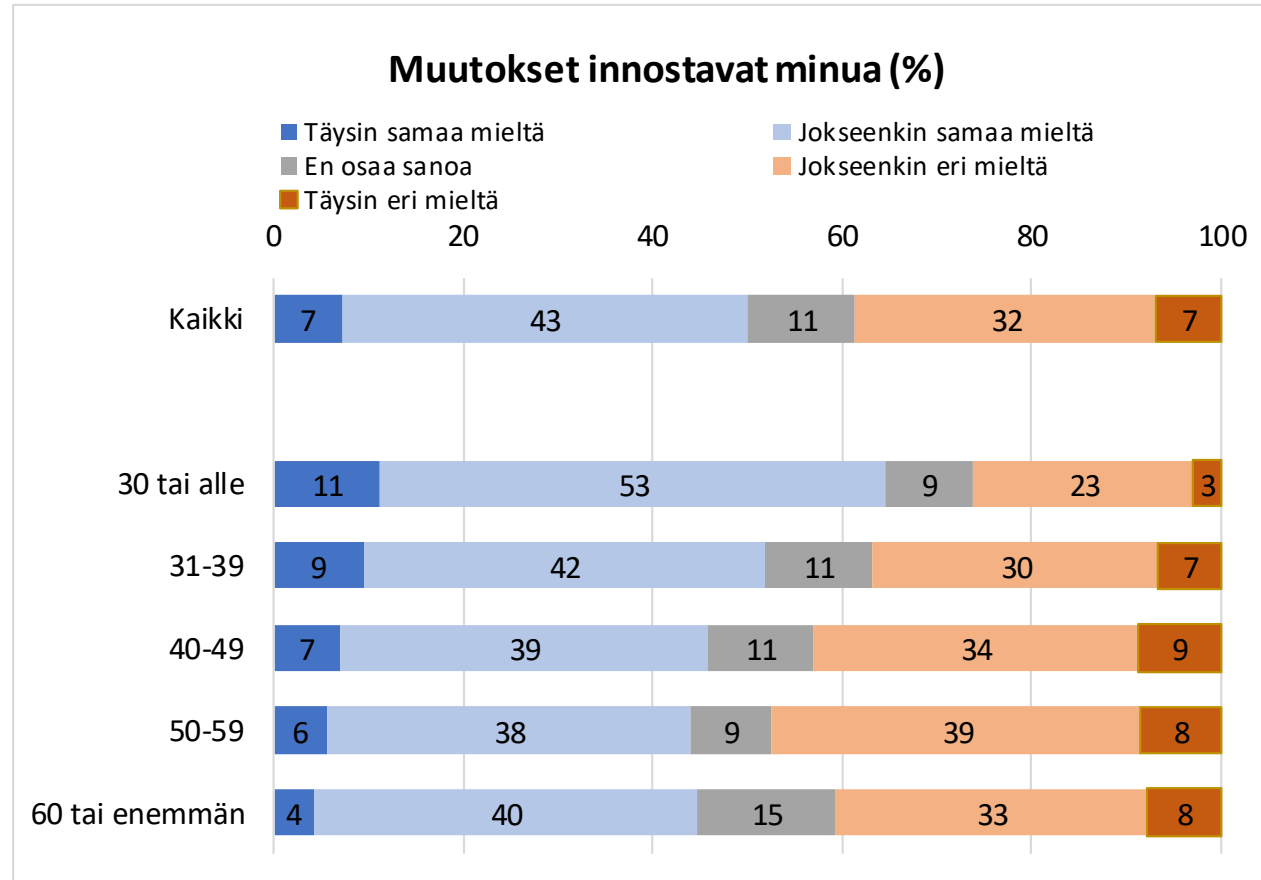

Lähes kaksi viidestä tunnustaa muutosten pelottavan.

Muutokset pelottavat nuoria enemmän kuin ikääntyneitä.

Nuorista lähes joka toisen suhde muutokseen on pelonsekainen.

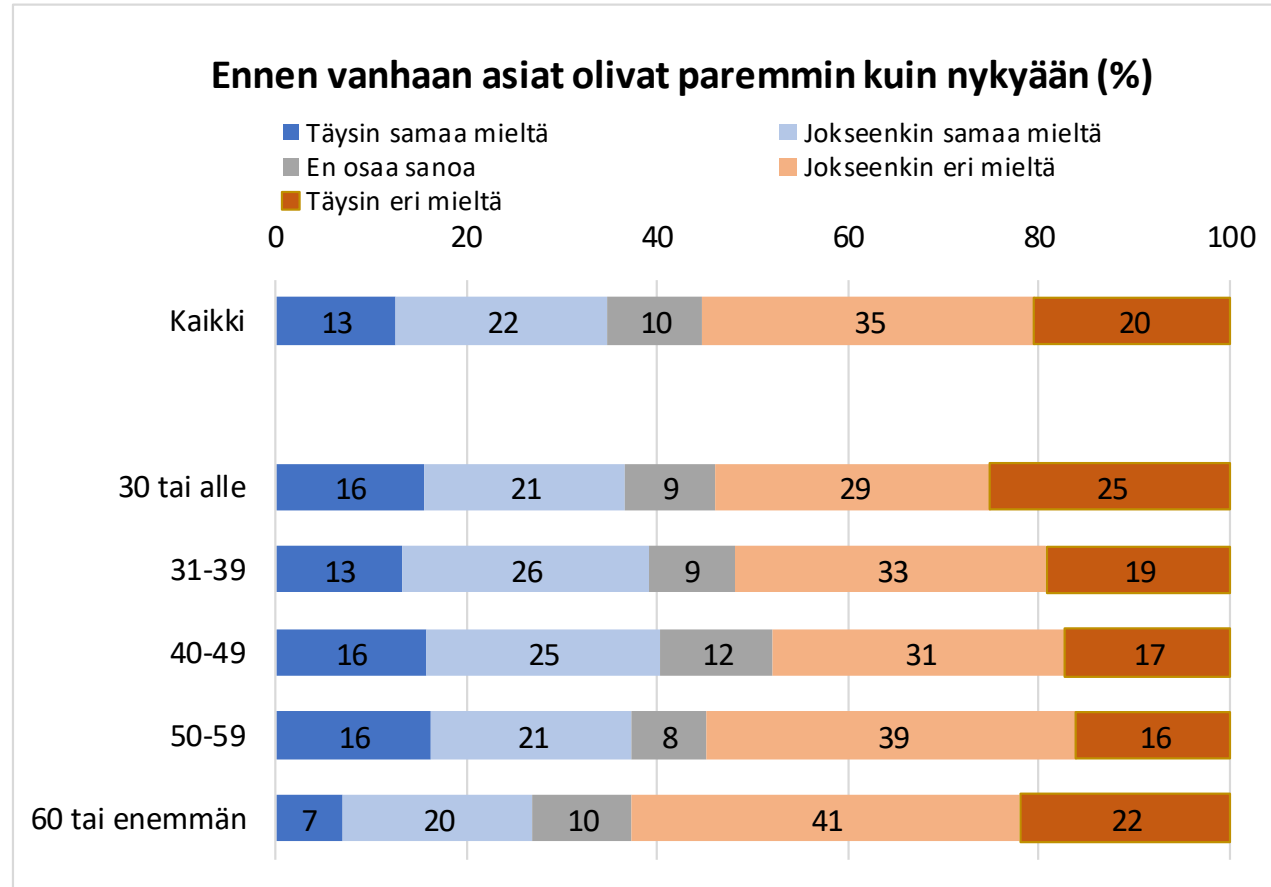
Suhde muutokseen

Puolet väestöstä on innostunut muutoksista.

Nuoret ovat asiasta muuta väestöä vakuuttuneempia siitäkin huolimatta, että muutokset yhtä lailla pelottavat.

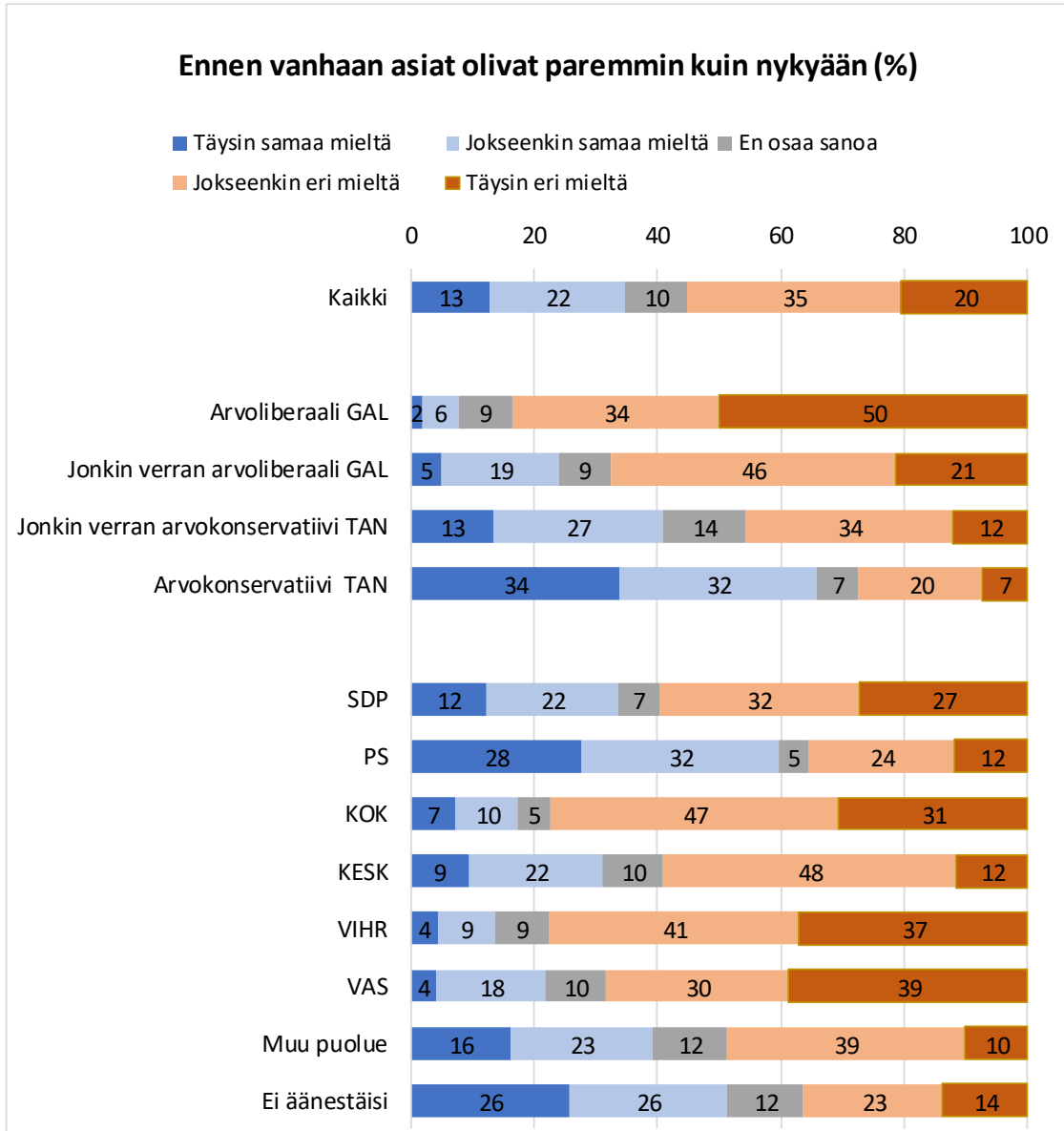
Suhde muutokseen

Reilu kolmannes uskoo asioiden olleen ennen vanhaan paremmin kuin nykyään. Enemmistö torjuu tällaisen kehityspessimistisen teesin.

Ikääntyneet torjuvat väitteen keskimäärää useammin. He ovat ehtineet kokea monia erilaisia vaiheita elämässään, jonka takia suhtautuminen ei perustu vain mielikuvallisiin tekijöihin.

Suhde muutokseen

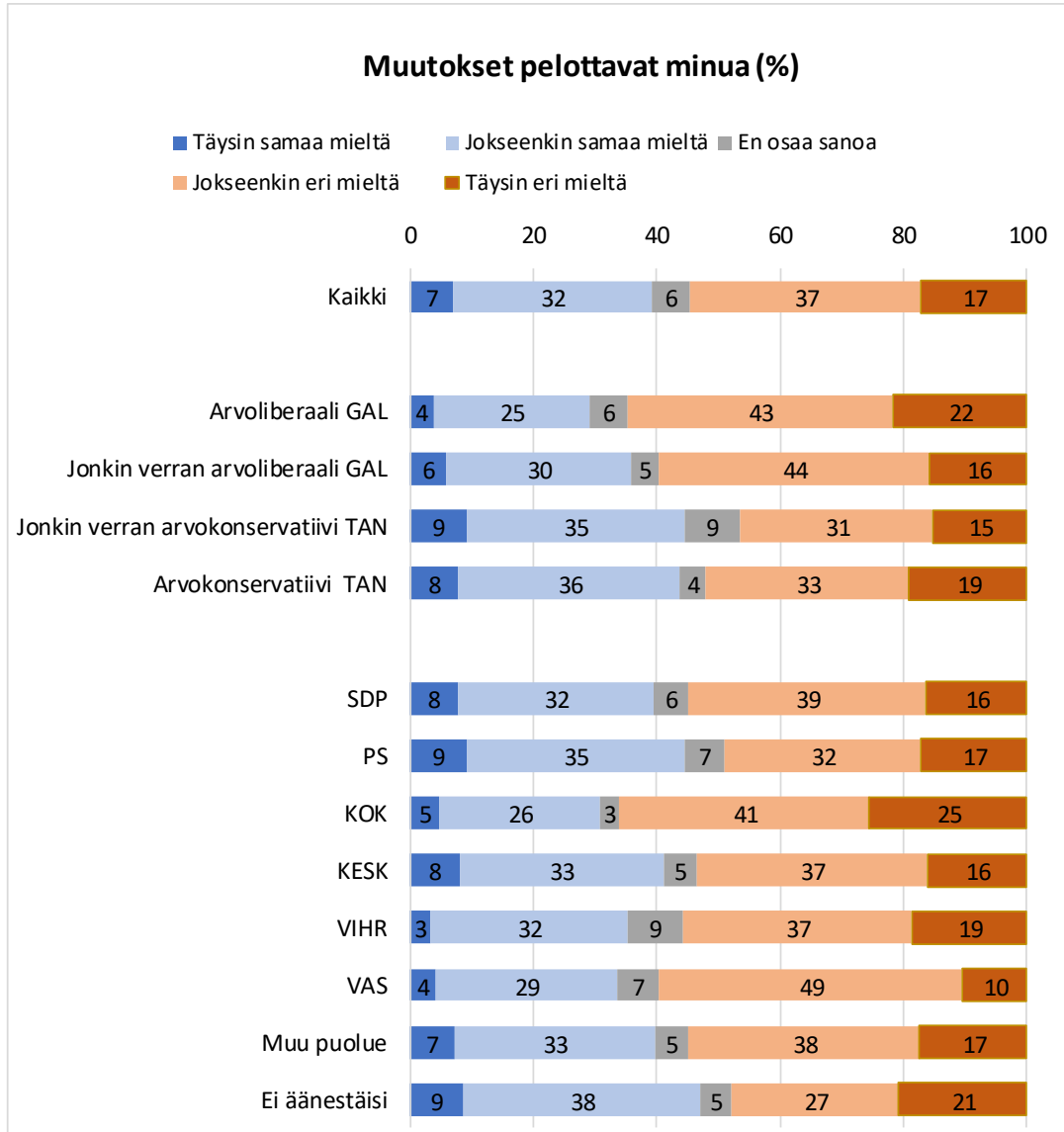

Arvokonservatiivit ovat leimallisesti kehityspessimistejä, arvoliberaalit kehitysoptimisteja.

Perusuomalaisten kannattajat ja vaaleissa nukkuvat ovat taipuvaisia ajattelemaan asioiden olleen ennen vanhaan paremmin.

Kokoomuksen ja vihreiden kannattajat ovat keskimäärää kehitysoptimistisempia.

Suhde muutokseen

Muutokset pelottavat muita enemmän arvokonservatiivisesti suuntautuvia kansalaisia.

Muutokset innostavat ja maailman muutokset kiinnostavat arvoliberaalisti suuntautuneita.

Suhde muutokseen: Keskeisiä havaintoja

Maailman muutos kiinnostaa enemmistöä suomalaisista ja heidän on omasta mielestään helppoa muuttua ajan mukana.

Kolmannes suomalaisista tunnustaa, että heidän on vaikeaa pysyä tässä ajassa mukana.

Muutokset pelottavat kahta viidestä. Samanaikaisesti joka toinen toivoo nykyistä vähemmän muutoksia tapahtuvaksi.

Reilu kolmannes suomalaisista tunnustaa katsovansa taaksepäin ihaillen. Ennen vanhaan asia olivat paremmin kuin nykyään.

Muutokset pelottavat nuoria enemmän kuin ikääntyneitä. Nuorista lähes joka toisen suhde muutokseen on pelonsekainen.

Nuoret ovat muuta väestöä kiinnostuneempia ja innostuneempia muutoksista siitäkin huolimatta, että muutokset yhtä lailla pelottavat.

Reilu kolmannes kansalaisista uskoo asioiden olleen ennen vanhaan paremmin kuin nykyään. Enemmistö torjuu tällaisen kehitysoptimistisen teesin.

Ikääntyneet torjuvat väitteen keskimäärää useammin. He ovat ehtineet kokea monia erilaisia vaiheita elämässään, jonka takia suhtautuminen ei perustu vain mielikuvallisiin tekijöihin.

Arvokonservatiivit ovat leimallisesti kehitysoptimistejä, arvoliberaalit kehitysoptimisteja.

Perusuomalaisten kannattajat ja vaaleissa nukkuvat ovat taipuvaisia ajattelemaan asioiden olleen ennen vanhaan paremmin.

Kokoomuksen ja vihreiden kannattajat ovat keskimäärää kehitysoptimistisempia.